

Generationsväxling av skogsfastigheter

Emma Ånäs

Examensarbete för tradenom(YH)-examen

Utbildningen för företagsekonomi

Vasa 2022

EXAMENSARBETE

Författare: Emma Ånäs

Utbildning och ort: Företagsekonomi, Vasa

Inriktning: Ekonomiförvaltning

Handledare: Anna-Lena Berglund

Titel: Generationsväxling av skogsfastigheter

Datum: 12.5.2022 Sidantal: 39

Bilagor: 3

Abstrakt

En generationsväxling av skogsfastighet kan utföras före skogsägaren avlider genom att ägaren överlåter skogsfastigheten som gåva, gåvoartat köp eller köp. Syftet med arbetet var att få en överblick av processen vid en generationsväxling av skogsfastigheter samt vilka skattepåföljderna blir beroende på vilken överlåtelsemetod man väljer. Den centrala problemformuleringen genom arbetet var: Finns det en skattemässigt optimal lösning för både överlåtaren och övertagaren?

I undersökningen använde jag mig av en kvalitativ forskningsmetod tillsammans med en fallstudie av familjen X och den kommande generationsväxling av deras skogsfastigheter. Det gjordes jämförelser mellan alternativen att föräldrarna skulle överlåta sina skogsfastigheter genom gåva, gåvoartat köp eller köp. I undersökningen ville jag även se hur beskattningen påverkas ifall överlåtaren kvarhåller besittningsrätten för den överlåtna skogsfastigheten.

Resultatet visar att det är väldigt svårt att hitta en skattemässigt optimal lösning för både överlåtaren och övertagaren. De alternativ som är gynnsamma för överlåtaren behöver nödvändigtvis inte vara gynnsamma för övertagaren och vice versa. För övertagaren är överlåtelse genom gåva det mest gynnsamma medan det för överlåtaren är överlåtelse genom köp. Besittningsrätten minskar på gåvoskatten för övertagaren men frågan är ifall det är lönsamt för övertagaren.

Språk: svenska

Nyckelord: generationsväxling, skogsfastigheter, besittningsrätt, skattepåföljder

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Emma Ånäs

Koulutus ja paikkakunta: Liiketalous, Vaasa

Suuntautumisvaihtoehto: Taloushallinto

Ohjaaja: Anna-Lena Berglund

Nimike: Metsätalouden sukupolvenvaihdos

Päivämäärä: 12.5.2022 Sivumäärä: 39

Liitteet: 3

Tiivistelmä

Metsätilan sukupolvenvaihdos voidaan toteuttaa kolmella tavalla ennen metsänomistajan kuolemaa: luovuttamalla metsäomaisuus lahjaksi, lahjaluonteisella kaupalla tai kaupalla. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada yleiskuva metsäomistuksen sukupolvenvaihdoksen prosessista ja siitä, minkälaisia ovat veroseuraamukset kussakin siirtotavassa. Työn keskeinen ongelmanmuotoilu oli: Onko olemassa verotuksellisesti optimaalinen ratkaisu sekä metsän luovuttajalle että luovutuksen saajalle?

Opinnäytetyössä käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää yhdessä tapaustutkimuksen kanssa, jossa kohteena oli perhe X ja heidän metsäomistuksensa tuleva sukupolvenvaihdos. Vertailtiin vaihtoehtoja, joissa vanhemmat luovuttaisivat metsäomaisuutensa lahjana, lahjaluonteisena kauppana tai normaalina kauppa. Opinnäytetyön kyselyssä haluttiin myös nähdä, miten verotukseen vaikuttaa se, että luovuttaja säilyttää siirretyn metsäomaisuuden hallintaoikeuden.

Tulokset osoittavat, että optimaalisen verotusratkaisun löytäminen sekä luovuttajan että luovutuksensaajan kannalta on erittäin vaikeaa. Luovuttajalle suotuisten vaihtoehtojen ei välttämättä tarvitse olla luovutuksensaajalle edullisia ja päinvastoin. Luovutuksensaajalle lahjan siirto on edullisin, kun taas luovuttajalle kaupalla siirto on edullisin. Metsän hallitusoikeus alentaa lahjaveroa luovutuksen saajalle, mutta kysymys on siitä, onko se hyödyllistä luovutuksensaajalle.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: sukupolvenvaihdos, metsäkiinteistö, hallintaoikeus, veroseuraamuksia

BACHELOR'S THESIS

Author: Emma Ånäs

Degree Programme: Business administration

Specialisation: Financial administration

Supervisor: Anna-Lena Berglund

Title: General Renewal in Forestry

Date: 12.5.2022 Number of pages: 39

Appendices: 3

Abstract

A generational change of forest property can be carried out before the forest owner dies by the owner transferring the forest property as a gift, gift purchase, or purchase. The purpose of the work was to get an overview of the process of a generational change of forest properties and what the tax penalties will be, depending on which transfer method you choose. The central problem formulation throughout the work was: Is there a fiscally optimal solution for both the transferor and the transferee?

In the study I used a qualitative research method together with a case study of the family X and the upcoming generational change for their forest properties. Comparisons were made between the alternatives that the parent would transfer their forest properties through a gift, gift purchase or purchase. In the survey I also wanted to see how taxation is affected if the transferor retains the right of possession of the transferred forest property.

The result shows that it is very difficult to find a tax-optimal solution for both the transferor and the transferee. The options that are favorable to the transferor do not necessarily have to be favorable to the transferee and vice versa. For the transferee, transfer by gift is the most favorable. While for the transferor, transfer by purchase is the most favorable. The right of possession reduces the gift tax for the transferee. But the question is whether it is profitable or not for the transferee.

Language: Swedish

Key words: alternation of generation, forest property, right of possession, tax penalties

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte	2
1.2	Problemformulering	3
1.3	Avgränsning.....	3
1.4	Metod	3
2	Skogsfastigheter	4
2.1	Ägarformer	4
2.1.1	Äga skog ensam	5
2.1.2	Äga tillsammans med maka eller make	5
2.1.3	Beskattningssammanslutning	5
2.1.4	Samfällad skog	6
2.1.5	Dödsbo	6
2.2	Beskattning.....	6
2.2.1	Försäljning av virke	7
2.2.2	Momsskyldighet.....	8
2.2.3	Skogsavdrag.....	8
2.3	Värdering.....	9
2.4	Besittningsrätt.....	10
2.4.1	Livslång besittningsrätt	11
2.4.2	Tidsbunden besittningsrätt.....	11
3	Generationsväxling.....	13
3.1	Gåva	14
3.1.1	Gemensam gåva.....	16
3.1.2	Värdering av gåva.....	16
3.1.3	Gåva och besittningsrätt	17
3.1.4	Skogsgåvoavdrag	17
3.1.5	Gåvoskattedeklaration	19
3.2	Köp av gåvokaraktär	20
3.3	Köp	20
4	Generationsväxling hos familjen X	23
4.1	Överlåtelse genom gåva	24
4.1.1	Gåva och besittningsrätt på livstid	25
4.1.2	Gåva och tidsbunden besittningsrätt.....	26
4.2	Överlåtelse genom gåvoartat köp	27
4.2.1	Gåvoartat köp och besittningsrätt på livstid.....	30
4.2.2	Gåvoartat köp och tidsbunden besittningsrätt	31

4.3	Överlåtelse genom köp.....	31
5	Resultat	34
6	Diskussion.....	38
7	Referenser.....	40
	Bilagor.....	1

Tabell 1.	Värde enligt virke vid leveransförsäljning 2021.....	8
Tabell 2.	Genomsnittligt värde av skog/ha/landskap	10
Tabell 3.	Koefficienterna vid livslång besittningsrätt.....	12
Tabell 4.	Diskonteringskoefficienterna vid tidsbunden besittningsrätt	12
Tabell 5.	Skatteklass 1 för gåva som överlåtits 2017 eller senare.....	15
Tabell 6.	Skatteklass 2 för gåva som överlåtits 2017 eller senare.....	16
Tabell 7.	Föräldrarnas skogsfastigheter	24
Tabell 8.	Överlåtelse genom gåva	25
Tabell 9.	Gåva och besittningsrätt på livstid	26
Tabell 10.	Gåva och besittningsrätt i åtta år.....	27
Tabell 11.	Överlåtelse genom gåvoartat köp.....	28
Tabell 12.	Överlåtelsevinst vid gåvoartat köp	29
Tabell 13.	Skatt på överlåtelsevinst vid gåvoartat köp	29
Tabell 14.	Avdragsgrund för övertagarna	30
Tabell 15.	Gåvoartat köp och besittningsrätt på livstid.....	30
Tabell 16.	Gåvoartat köp och tidsbunden besittningsrätt	31
Tabell 17.	Överlåtelse genom köp	32
Tabell 18.	Överlåtelsevinst vid köp.....	33
Tabell 19.	Skatt på överlåtelsevinst vid köp.....	33
Tabell 20.	Resultat: skattepåföljder vid gåva.....	35
Tabell 21.	Resultat: Skattepåföljder vid gåvoartat köp.....	36
Tabell 22.	Resultat: Skattepåföljder vid köp	37

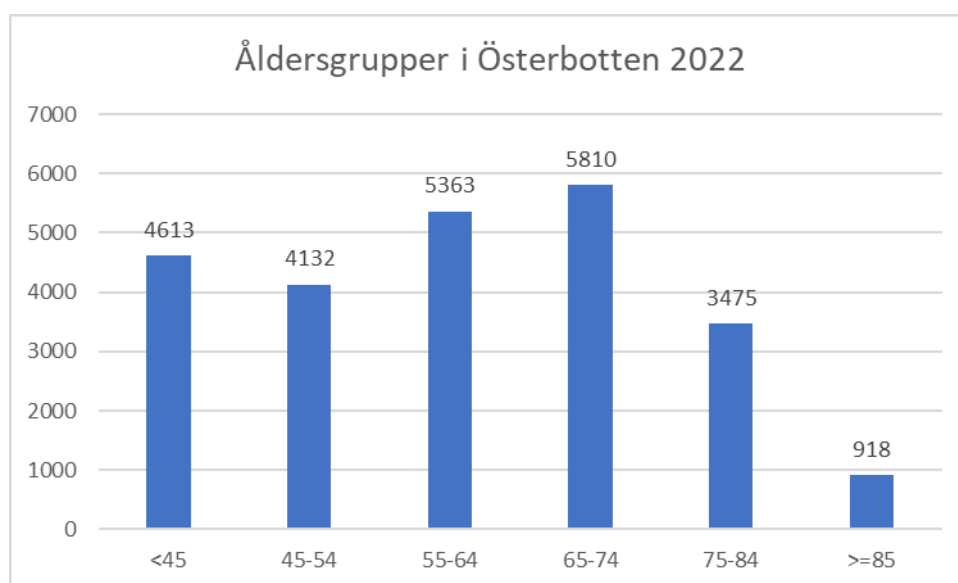
Figur 1. Antalet Skogsägare enligt åldersgrupper i Österbotten 2022 (Skogscentralen, 2022)

Figur 2. Utveckling av skogsägarnas ålder mellan 1999 – 2019 (Suomen metsäyhdistys, 2020)

1 Inledning

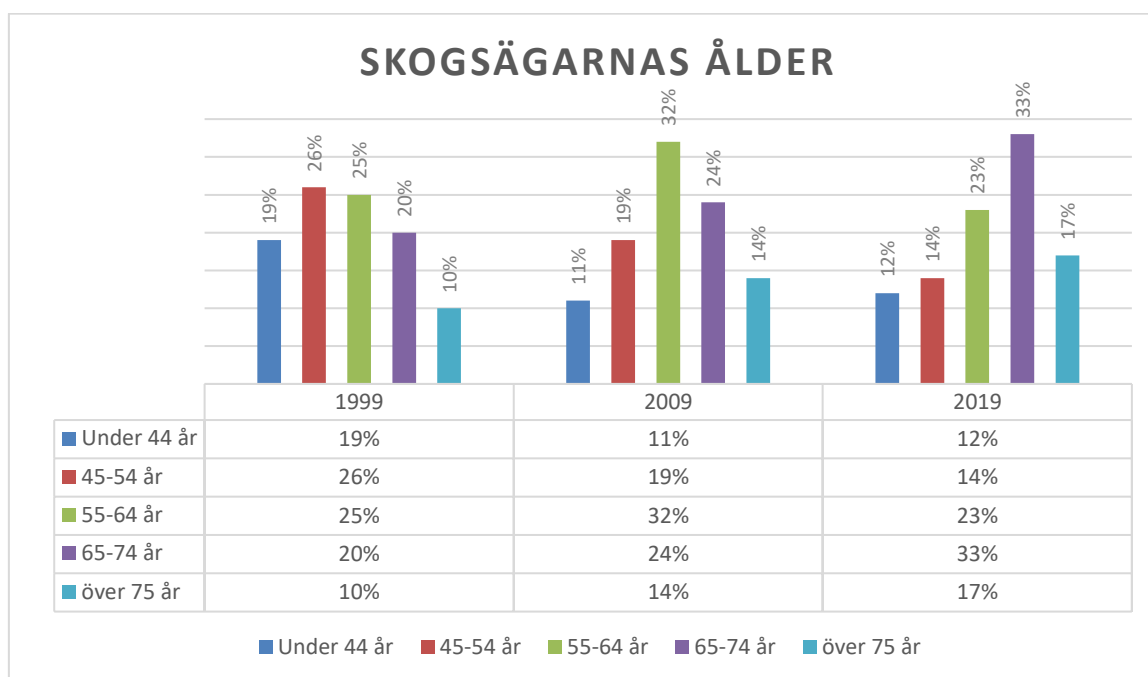
Upp till 75% av Finlands yta består av skog, vilket betyder att det är ett av de mest skogsrika länderna i Europa. Skogsindustrin är viktig för Finlands export. År 2018 var värdet på skogsindustrins produktion över 23 miljarder euro. Finlands export består till 20% av varor från skogsindustrin. (Jord- och skogsbruksministeriet, u.å.) De vanligaste trädslagen är tall, gran och björk men förutom dessa finns det omkring 30 olika trädarter i Finland. Det förekommer mest blandskog, dvs skog som består av flera olika trädslag, men tallen är en dominerande art i hela landet. (Finska Forstföreningen, 2018)

År 2019 ägde privatpersoner och familjer cirka 60% av Finlands produktiva skogsmarker, främst i södra och mellersta Finland. Staten äger runt 26%, aktiebolag 9% och andra aktörer 5%. (Mäntyranta, 2019) På Skogscentralens hemsida finns en tabell över privatpersoner i Finland, exklusive Åland, som äger minst en skogsfastighet som har en minimistorlek på 0,5ha. Enligt tabellen fanns det i april 2022 ungefär 570 353 skogsägare i Finland varav 58% är män och 42 % kvinnor. Medelåldern för skogsägare i hela landet är för männen 59 år och för kvinnorna 61 år. Om man ser på Österbotten finns det 24 311 skogsägare varav 5% bor i Kronoby. I figur 1 finns uppgifter från Skogscentralens hemsida om hur många skogsägare det fanns per åldersgrupp i Österbotten i april 2022. Den största åldersgruppen där är 65–74 år gammal, dvs. i pensionsålder. (Skogscentralen, 2022)

Figur 1. Antalet Skogsägare enligt åldersgrupper i Österbotten 2022 (Skogscentralen, 2022)

Skogsägarnas åldrar har enligt grafen "Metsänomistajien ikä ja sukupuoli" (2020) stigit från år 1999–2019 och hälften av alla skogsägare år 2019 var över 65 år. I figur 2 kan man se utvecklingen under åren 1999–2019, som är sammanställd av data från grafen "Metsänomistajien ikä ja sukupuoli" (2020). Antalet skogsägare som är 65–74 år har ökat med hela 13% och antalet skogsägare i åldrarna 45–54 år har sjunkit med 12%. Det förväntas att utvecklingen fortsätter i samma riktning eftersom de allra flesta skogsfastigheterna överläts genom arv. (Suomen metsäyhdistys, 2020) Men en generationsväxling kan utföras före en skogsägare avlider genom att ägaren överlåter skogsfastigheten genom gåva, gåvoartat köp eller köp. Fördelen med att överlåta sin skog under sin levnadstid är att man då kan nå en överenskommelse med övertagarna, vilket också gynnar skogen eftersom den övertas av personer som har intresse att fortsätta med skogsbruket. (Lövdahl, 2020)

Figur 2. Utveckling av skogsägarnas ålder mellan 1999 – 2019 (Suomen metsäyhdistys, 2020)

1.1 Syfte

Syftet med arbetet var att få en överblick av processen vid generationsväxling av skogsfastigheter. En annan sak som var av intresse var att undersöka hur beskattningen påverkas beroende av vilken metod man använder sig av vid generationsväxling, samt vilka avdrag som kan vara möjliga i beskattningen beroende på hur generationsväxlingen görs. Med detta arbete har jag strävat efter att tydliggöra det mest grundläggande inom

generationsväxling av skogsfastigheter och ta reda på vad som skattemässigt skulle vara det mest lönsamma för familjen X och deras kommande generationsväxling.

1.2 Problemformulering

Varje skogsägare kommer till en tid i livet då de börjar fundera på skogens framtid och vem skall fortsätta med skogsbruket. De frågor jag tänker söka svar på är:

- vad bör man ta i beaktande vid överlåtelse av en skogsfastighet gällande beskattningen
- när har man möjlighet till skogsgåvoavdrag?
- vilka alternativ finns för att genomföra en generationsväxling inom familjen och hur går man till väga?
- finns det en skattemässigt optimal generationsväxlingsmetod för både överlåtaren och övertagaren?

1.3 Avgränsning

Arbetet gjordes utifrån överlåtarens och övertagarens perspektiv. Undersökningen beaktade värdering av skogsfastigheter inom Kronoby kommun i storlekarna 1,4ha-18,1ha. Arbetets uträkningar gjordes med hjälp av de riktgivande tal som gällde för år 2021. Eftersom generationsväxling av skogsfastigheter och ägande av skogsfastigheter är ett väldigt omfattande ämne, tog jag i teoridelen upp det mest väsentliga gällande beskattning, ägandeformer och tillvägagångssätt. Vid undersökningen om Familjen X:s generationsväxlingar av skogsfastigheter gick jag inte in på fördelningen av kompensationen åt barnen vid gåva och gåvoartat köp. Jag tänkte att familjen sinsemellan behöver komma överens i dessa frågor. I undersökningsdelen tar jag upp de alternativ som är relevanta för familjen X.

1.4 Metod

Jag använde mig av en kvalitativ forskningsmetod i samband med en fallstudie av familjen X och deras generationsväxling. Detta innebär att jag utförde intervjuer med familjen X för

att få en tydligare bild av deras syn på generationsväxlingar och vad de hade för önskemål med generationsväxlingen. Genom denna undersökning strävade jag också till att få en överblick över de problem eller risker som kan uppkomma vid generationsväxling av skogsfastigheter.

De källor jag använde mig av var främst Skatteförvaltningens anvisningar men också lagstiftning inom området, böcker och olika internetsidor såsom Skogscentralen, Lantmäteriverket, UPM och Statistikcentralen.

2 Skogsfastigheter

Här kommer jag kort att ta upp olika former av att äga en skogsfastighet, vilka skattemässiga skyldigheter en skogsägare har och hur man värderar en skogsfastighet.

Skogsmark är uppdelad i fastigheter och en skogsfastighet omfattar mark inom en viss gräns samt vattenområden, träd och annan vegetation. Fastighetens gränser är utmärkta både i terrängen och på en fastighetsregisterkarta, som finns att fås från Lantmäteriverket. Som ny skogsägare kan det vara bra att gå ut i naturen och bekanta sig med skogsfastigheten med hjälp av fastighetsregisterkartan och få en uppfattning om var gränserna går. Varje fastighet har ett specifikt registreringsnummer och namn, uppgifterna finns på Lantmäteriverkets hemsida. (Rantala, u.å.)

Bra skogsförvaltning är av stor betydelse ifall skogsägaren vill få högsta möjliga avkastning på den skog hen äger. En skog som inte sköts om är ingen bra investering, den behöver både utvecklas och utnyttjas. När en skog avverkas är skogsägaren skyldig att regenerera skogen, dvs att bygga upp den igen, vilket är en betydande del av ett hållbart skogsbruk. (Skogscentralen, u.å.)

2.1 Ägarformer

Det finns olika sätt att äga en skogsfastighet och man kan välja vilken skogsägandeform som är lämplig just för en själv och sin egen livssituation. En privatperson kan äga skog ensam, tillsammans med make eller maka, som delägare i ett dödsbo, som delägare i en

skogssammanslutning eller som en samfälld skog. Den vanligaste ägandeformen av skogsfastigheter är ensam eller med sin make/maka. (Metsäkeskus, u.å.) Andra aktörer som äger skog i Finland är staten, företag, kommuner, fundament, församlingar och investeringsfonder. (Metsäkeskus, 2022) I arbetet behandlar jag endast de ägarformer som gäller privatpersoner eftersom det är de alternativen som är relevanta för min studie.

2.1.1 Äga skog ensam

En person som äger en skogsfastighet utövar skogsbruk, dvs man producerar och sköter om en del av skogen i Finland. De inkomster man får genom att sälja virke är kapitalinkomst för skogsbruket och beskattas med 30% upp till 30 000€, överstigande summa beskattas med 34%. (Skatteförvaltningen, 2022)

2.1.2 Äga tillsammans med maka eller make

Ifall man äger skog tillsammans med sin maka eller make beskattas skogsbrukets inkomst på samma sätt som för en skogsbrukssammanslutning, dvs. man beskattas endast enligt den bråkdelen som man äger (se punkt 2.1.3). Vid deklareringen av skogsbruket kan makarna välja ifall de vill lämna in en gemensam deklaration eller egna skattedeklarationer. Detta görs genom att fylla i blankett 2C till Skatteverket. (Metsäkeskus, u.å.)

2.1.3 Beskattningssammanslutning

En beskattningssammanslutning, som också kan benämnas som skogsbrukssammanslutning, bildas när två eller flera personer äger en skogsfastighet. Till exempel när syskon eller barn och föräldrar äger en eller flera skogsfastigheter tillsammans. Det bildas inte en skogsbrukssammanslutning när äkta makar äger skog tillsammans, men beskattningen av inkomsten för äkta makar sker på samma sätt som med en skogsbrukssammanslutning. Den inkomst eller förlust som uppkommer för skogsbrukssammanslutningen delas upp mellan ägarna i förhållande hur stor del av sammanslutningen de äger. Till skillnad från en samfälld skog är en skogssammanslutning inte en särskild skattskyldig, det betyder bland annat att eventuella förluster inte kan användas som avdrag från sammanslutningens inkomster. (Skatteförvaltningen, 2022)

2.1.4 Samfälld skog

En samfälld skog är ett område med skogsfastigheter som flera delägare äger tillsammans. För det mesta är delägarna privatpersoner men kan också vara företag, stiftelser, kommuner eller församlingar. (Kiviniemi & Havia, 2016) Tanken med samfälld skog är att upprätthålla ett hållbart och effektivt skogsbruk som är till nytta för delägarna. Med samfällda skogar minskar man på styckningen av skogsfastigheter, vilket ger en bättre ekonomisk lönsamhet för skogsbruket. (Skogscentralen, u.å.)

Enligt inkomstskattelagen (ISkL) 5 § är en samfälld skog en samfälld förmån och beskattas därför som en särskild skattskyldig. (Inkomstskattelagen 1535/1992, 1992). De inkomster den samfällda skogen inbringar för virkesförsäljning och andra kapitalinkomster beskattas med 26,5%. Avkastningen från den samfällda skogen delas ut till delägarna i proportion till deras procentuella ägarandel. Denna inkomst är skattefri för delägarna. (Skatteförvaltningen, 2022)

2.1.5 Dödsbo

Ett dödsbo består av de tillgångar och skulder som den avlidne lämnar efter sig. Delägarna i dödsboet är den avlidnes arvingar och har bestämmanderätt över boet. Ett dödsbo kan bedriva skogsbruk och i beskattningen betraktas boet som särskild skattskyldig. Skogsbrukets inkomster och skatter sköts av dödsboet och de beslut som tas för dödsboets räkning måste vara enhälliga beslut av alla delägare. Innan ett dödsbo kan skiftas mellan delägarna måste dödsboets skulder och tillgångar redas ut. När dödsboet har genomgått ett arvskifte har varje arvinge rätt till sin del av laglotten. (Skatteförvaltningen, 2022)

2.2 Beskattning

Det virke som säljs från skogen räknas i personbeskattningen som kapitalinkomst. Denna beskattningsbara inkomst måste skogsägaren själv meddela kalenderårsvis till skattemyndigheten, genom en skattedeklaration (2C-blanketten). Där fylls även i de avdrag som skall dras från inkomsten och eventuellt andra uppgifter som påverkar beskattningen. Skogsägaren kan göra avdrag för de utgifter som är förknippade med skogsbruket, till exempel inköp av utrustning, anlitanade av entreprenör för diverse skogsarbeten och resekostnader. Ifall en skogsägare har skogsförvaltning som huvudsyssla så kan hen vara

momsskyldig, detta kommer jag att förklara mera om i punkt 2.2.2. (Skatteförvaltningen, 2022)

Skatteprocenten på den skattskyldiges samtliga kapitalinkomster är 30% upp till 30 000€ och ifall kapitalinkomsten överstiger 30 000€ är skatteprocenten på den överstigande delen 34%. Fysiska personer eller dödsbon som har ett positivt nettoresultat av skogsbruket, kan få ett s.k. företagaravdrag på fem procent av resultatet. För samfälliga skogar är kapitalinkomstens skatteprocenten 26,5% oavsett hur stora inkomsterna är från skogsbruket. (Skogscentralen, u.å.)

2.2.1 Försäljning av virke

Det finns två olika typer av försäljning med virke som beskattas på olika sätt, rotförsäljning och leveransförsäljning. Rotförsäljning innebär att skogsägaren låter köparen avverka och transportera bort virket från skogsfastigheten. Denna form av försäljning beskattas alltid som kapitalinkomst för skogsbruket. Vid leveransförsäljning avverkar skogsägaren själv virket och ansvarar för att transportera rätt mängd och under bestämd tid till en överenskommen plats, till exempel vid en skogsväg där köparen kan hämta upp virket. Inkomsten för leveransförsäljningens delas upp i kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Värdet av det arbete som skogsägaren själv lagt på att avverka och transportera virket beskattas som förvärvsinkomst. Man värderar arbetet till samma belopp som en anställd skulle få för att göra arbetet, enligt kollektivavtalet inom skogsbranschen. Dessutom räknar man ut leveransförsäljningens värde enligt virkesslag med hjälp av en tabell som Skatteförvaltningen utkommer med årligen på deras hemsida (se tabell 1). (Skatteförvaltningen, 2022)

Tabell 1. Värde enligt virke vid leveransförsäljning 2021

Virkeslag	Upparbetning euro/m ³	Transport euro/m ³
Tallstockar	5,77	2,26
Tallmassaved	13,33	2,34
Granstockar	7,44	2,29
Granmassaved	13,94	2,48
Björkstockar	5,49	2,60
Björkmassaved	12,33	2,73
Energivirke (okvistat träd)	8,22	4,26
Ved och klabbar	27,94	2,73
Flisning	4,36	-
Flis	-	2,73

(Skatteförvaltningen, 2022)

2.2.2 Momsskyldighet

Som skogsägare är man momsskyldig ifall inkomsten av virkesförsäljningen är mera än 15 000€ per år. Man kan också lämna in en ansökan om att bli momsskyldig fastän skogsbrukets inkomster av virkesförsäljning är mindre än 15 000€ per år. Fördelen med att vara momsskyldig är att man kan göra momsavdrag på till exempel inköp av utrustning. Momsen utgör 24 % av inkomsten för virkesförsäljningen och den skall deklarerats och betalas kalenderårsvis, för detta år är det senast 28.02.2022. Ifall man inte har något att deklarerat för skogsbruket så behöver man inte lämna in någon momsdeklaration för det året. (Skatteförvaltningen, 2022)

Skogsägaren fungerar som en mellanhand mellan köparen och staten, vilket betyder att momsen inte är en direkt skatt för skogsägaren. Vid en virkesförsäljning skall momsen deklarerats av skogsägaren och köparen betalar den. (Metsäkustannus Oy, 2007)

2.2.3 Skogsavdrag

Skogsavdrag betyder i praktiken att man kan göra ett avdrag i beskattningen vid skogsbrukets skattepliktiga kapitalinkomst, till exempel virkesförsäljning. Avdraget är möjligt för de skogsfastigheter som införskaffats genom köp eller gåvoartat köp 1.1.1993 eller senare. Skogsavdrag görs kalenderårsvis och får inte vara större än 60% av

skogsbrukets skattepliktiga kapitalinkomst. Det årliga skogsavdraget måste alltid vara minst 1500€ vilket förutsätter att skogsbrukets årliga kapitalinkomst måste uppnå en summa på 2500€ ($60\% \cdot 2500\text{€} = 1500\text{€}$). Skogsavdragsgrunden är 60% av skogsfastighetens anskaffningskostnader. (Skatteförvaltningen, 2021)

Exempel: Janne köper en skogsfastighet år 2020 för 100 000€, vilket ger en skogsavdragsgrund på 60 000€ ($60\% \times 100\ 000\text{€}$). Janne säljer virke från skogsfastigheten år 2021 och får inkomster på totalt 40 000€, vilket betyder att han kan göra skogsavdrag på max 24 000€ ($60\% \times 40\ 000\text{€}$) från år 2021's skattepliktiga kapitalinkomst. Det lämnar således ett outnyttjat skogsavdrag på 36 000€ ($40\ 000\text{€} - 24\ 000\text{€}$) som Janne kan använda vid kommande virkesförsäljningar. Tack vare skogsavdraget blir kapitalskatten mindre: utan skogsavdrag skulle Janne hamna att betala 12 400€ i kapitalskatt ($(30\ 000 \times 30\%) + (10\ 000 \times 34\%)$). När han utnyttjar skogsavdraget blir beloppet på beskattningsbara kapitalinkomsten 16 000€ ($40\ 000\text{€} - 24\ 000\text{€}$) och skatten blir 4 800€ ($16\ 000\text{€} \times 30\%$).

Vid överlåtelse av en skogsfastighet genom gåva eller arv, bildas det inte en ny skogsavdragsgrund såsom det gör vid överlåtelse genom köp eller gåvoartat köp. Men om överlåtaren har kvar outnyttjad skogsavdragsgrund för den överlåtna skogsfastigheten förflyttas det oanvända skogsavdraget till den nya ägaren, som kan utnyttjas under kommande år vid virkesförsäljning. (Skatteförvaltningen, 2021)

Det kan vara lönsamt att sälja en skogsfastighet till någon närstående ifall en avverkning är aktuell inom en snar framtid. Eftersom köparen då kan utnyttja skogsavdraget vid inkomstbeskattningen av virkesförsäljningen. Ju högre pris köparen betalar för fastigheten desto större blir skogsavdraget.

2.3 Värdering

Värdet av en skogsfastighet påverkas av många faktorer; skogsbeståndets kvantitet, kvalitet och artfördelningen som helhet, mängden träd som är redo att fällas, intäkter från försäljning av virke i framtiden, markens kvalitet, områdets status för skogsbruk, faktorer relaterade till skogens placering och annan användning av skogen. Värdena enligt skogshektar har med tiden förändrats i gåvobeskattningen från några hundra euro per hektar i skogarna i norra Finland och tusentals euro per hektar i södra Finland. (Lindholm, 2020)

Man kan avgöra skogsfastighetens värde med hjälp av en skogsexpert, genom att se på de skogsvärden som skattemyndigheterna uppgör enligt olika landskap och år eller genom att använda sig av räkneapplikationer som en del banker och skogsbolag använder sig av. Vid värdering av skogsfastigheter tar man oftast hjälp av en skogsexpert via ett skogsbolag, skogstjänsteföretag eller en skogsvårdsförening. (Skogscentralen, 2022)

Ifall skogsfastigheten som värderas är liten i areal, kan man använda sig av skattemyndigheternas kalkylmässiga skogsvärden. I tabell 2 är de genomsnittliga värden för år 2021. Kalkylens värde varierar beroende på vilket landskap skogen är belägen och värdena förändras årligen. Till exempel i landskapet Lappland räknas alla skogsfastigheter under 60 hektar som små eller ganska små områden. I Kajaland och Norra Österbotten går gränsen vid 30 hektar och vid övriga landskap är gränsen 15 hektar. (Skogscentralen, 2022) I arbetet kommer termen gängse värde att användas både i uträkningar och i text, Skatteförvaltningen beskriver gängse värde som *”det sannolika försäljningspriset dagen då gåvan gavs”*. (Skatteförvaltningen, 2022)

Tabell 2. Genomsnittligt värde av skog/ha/landskap

Landskap	€/ha
Nyland	5 500
Egentliga Finland	5 300
Satakunta	4 300
Åland	4 500
Mellersta Finland	3 900
Egentliga Tavastland	5 100
Birkaland	4 900
Päijänne-Tavastland	4 900
Kymmenedalen	4 000
Södra Karelen	4 600
Södra Savolax	4 500
Norra Karelen	3 400
Norra Savolax	3 500
Södra Österbotten	3 000
Österbotten	3 500
Mellersta Österbotten	2 600
Norra Österbotten	2 000
Kajaland	2 000
Lappland	1 300

(Skatteförvaltningen, 2022)

2.4 Besittningsrätt

Vid överlåtelse av en skogsfastighet kan man dela upp vem som har äganderätten och vem som har besittningsrätten. Överlåtaren kan behålla besittningsrätten medan äganderätten förs över på den nya ägaren. I praktiken betyder det att den som har besittningsrätten är den huvudsakliga skogsbruksidkaren. Och det är hen som får inkomsterna för virkesförsäljningen samt är skyldig att betala skogsvårdsavgifter och skogsskatter.

Besittningsrättens längd är antingen på livstid eller tidsbunden, till exempel fem eller tio år. Värdet på besittningsrätten blir olika beroende på om den är livslång eller tidsbunden. Skillnaden mellan dem och uträkningen för värdet av besittningsrätten förklaras tydligare i punkt 2.4.1 och 2.4.2. Vid bibehållandet av besittningsrätten vid en överlåtelse minskar skogsfastighetens gängse värde med värdet för besittningsrätten. När gängse värdet

minskar så minskar även beskattningsvärdet och det blir lägre skattepåföljder för övertagaren. (Skogscentralen, u.å.)

I situationer då den nya skogsövertagaren är minderårig eller studerande så passar det bra att säljaren håller en besittningsrätt några år. Eller ifall överlåtaren ännu är relativt ung och frisk och ännu vill arbeta i skogen. (Skogscentralen, u.å.)

2.4.1 Livslång besittningsrätt

När överlåtaren förbehåller sig rätten till besittningsrätt på livstid räknar man ut hur stor procent gängse värdet minskas med. Det räknas ut genom att ta skogsfastighetens avkastningsprocent, som är 5%, och multiplicera den med koefficienten i tabell 3 som motsvarar åldern på den som har besittningsrätten. (Skogscentralen, u.å.)

Exempel: 74-åriga Johan överlåter en skogsfastighet genom gåva till sin son Kalle. Johan behåller livslång besittningsrätt på skogsfastigheten. Skogsfastighetens gängse värde minskas med 30 procent ($6 \times 5\% = 30\%$)

2.4.2 Tidsbunden besittningsrätt

När överlåtaren förbehåller sig rätten till besittningsrätt under ett visst antal år räknar man ut en procent genom att ta skogsfastighetens avkastningsprocent (5%) och multiplicera den med den diskonteringskoefficient i tabell 4 som motsvarar de antal år besittningsrätten skall vara i kraft. (Skogscentralen, u.å.)

Exempel: Minna överlåter en skogsfastighet genom gåva till sin son Wilhelm, 15 år. Eftersom Wilhelm är underårig och Minna ännu vill arbeta i skogen, bestämmer hon sig för att behålla besittningsrätten i 15 år framåt. Skogsfastighetens gängse värde minskas med 42,8 procent ($8,56 \times 5\% = 42,8\%$).

Tabell 3. Koefficienterna vid livslång besittningsrätt

Innehavaren till besittningsrätten ålder, år	Koefficienterna
Under 44	12
45 - 52	11
53 - 58	10
59 - 63	9
64 - 68	8
69 - 72	7
73 - 76	6
77 - 81	5
82 - 86	4
87 - 91	3
92 och över	2

(Skatteförvaltningen, 2022)

Tabell 4. Diskonteringskoefficienterna vid tidsbunden besittningsrätt

Antal år besittningsrätten förbehålls	Diskonteringskoefficient
5	3,99
8	5,75
10	6,71
12	7,54
15	8,56
20	9,82
25	10,67

(Skatteförvaltningen, 2022)

Att överlåtaren bibehåller besittningsrätt, livslång eller tidsbunden, har en del nackdelar. För skogsägaren innebär det att hen passiveras, hen kan inte göra avdrag för de utgifter som skogsbruket har (till exempel resekostnader) och inte heller få skattelättnader vid leveransarbete. Eftersom det är endast den med besittningsrätten som har dessa rättigheter. Dessutom kan varken skogsägaren eller den som har besittningsrätten använda sig av skogsavdrag för skogsfastigheten. (Skogscentralen, u.å.)

Det går att avstå besittningsrätten och det görs genom att ge den som gåva eller genom att sälja den till skogsägaren. Besittningsrätten anses som en lös egendom vilket betyder att överlåtelsevinsten beskattas, fastän den säljs till någon nära släkting. Värdet på besittningsrätten bestäms enligt koefficienterna för livslång besittningsrätt och skogsfastighetens gängse värde. (Skogscentralen, u.å.)

3 Generationsväxling

Själva idén med generationsväxling av skogsfastigheter är att överföra fastigheterna till någon annan inom familjen innan ägarens liv tar slut och förhindra att skogsfastigheterna splittras i mindre bitar. I bästa fall kan överlåtelsen av skogen vara en glädjande och värdefull händelse. Generationsväxling kan också skapa osämja mellan familjemedlemmarna, till exempel ifall det uppstår olikvärdig behandling av barnen vid överlåtelse genom gåva eller gåvoartat köp. Nästan alla skogsägare tänker på skogsfastighetens framtid, både utifrån sitt eget och familjens behov. För en skogsägare kommer en dag då hen börjar fundera på hur länge hen vill och orkar sköta om sin skog. Kanske det börjar bli dags att överlåta skogsbruket till någon yngre generation. Har skogsägandet blivit en börda snarare än ett nöje? Finns det en entusiastisk efterträdare inom familjen eller är det klokare att överlåta fastigheten till någon utomstående? De frågeställningarna är bra att överväga först för sig själv. (Kiviniemi & Havia, 2016)

För att uppnå en så lyckad generationsväxling som möjligt behöver man påbörja planeringen i god tid, helst några år före själva växlingen sker. Tid behövs för att involvera hela familjen i diskussion om skogsfastigheterna, ta i beaktande alla parterns önskemål och på så sätt förhindra att det uppstår osämja i familjen. Skogsfastigheterna kan ha funnits inom familjen i flera generationer och därmed också få ett emotionellt värde, vilket kan påverka skogsägarens önskemål med generationsväxlingen. Men det är ändå viktigt att den som övertar skogsfastigheterna har vilja, ork och tid med skogsbruket, så att skogen inte fallerar. (MetsäForest, u.å.) (Lövdahl, 2020)

En överlåtelse genomförs antingen mot vederlag eller vederlagsfritt. Mot vederlag kan vara att man säljer skogsfastigheten till gängse pris (minst 75% av gängse värde), genom gåvoartat köp (ett rabatterat pris som är max 75% av gängse värde) eller genom byte. (Lövdahl, 2020) Vid överlåtelse mot vederlag betalar köparen överlåtelseskatt som är 4% av försäljningspriset och säljaren måste betala skatt på överlåtelsevinsten (30–34%) om det inte uppfyller kraven för en skattefri överlåtelse genom generationsväxling (se kapitel 3.3 sid 22). Gåvoartat köp kan medföra gåvoskatt för köparen men köparen kan också få rätt till ett skogsavdrag som hen kan utnyttja vid beskattningen av virkesförsäljning. (Lövdahl, 2020)

Till de vederlagsfria överlåtelseerna hör gåva, arv och testamente. Vid vederlagsfria överlåtelse måste mottagaren betala gåvoskatt eller arvsskatt, medan överlåtaren inte får några skattepåföljder. (Lövdahl, 2020) Till följande kommer jag att fördjupa mig på överlåtelsemetoderna gåva, gåvoartat köp och köp.

3.1 Gåva

Gåva är ett alternativ vid överlåtelse av egendom. Ägaren ger egendomen vidare till en annan person utan att mottaga vederlag. Vid uppkomsten av gåvoskatt är det alltid gåvotagaren som är skyldig att betala gåvoskatten. Gåvoskattens storlek bestäms utifrån egendomens värde och hur överlåtaren och gåvotagaren är besläktade. Det uppstår ingen gåvoskatt ifall gåvans värde är mindre än 5000€. Ifall gåvotagaren inom de tre närmaste åren har fått gåvor av samma gåvogivare. Och det sammanlagda värdet överstiger 5000€, betalar hen gåvoskatt på värdet. (Skatteförvaltningen, 2022)

Det finns två olika skatteklasser inom gåvobeskattningen för gåvor som getts år 2017 eller senare. Man beskattas olika mycket beroende på vilket släktskapsförhållande man som gåvotagare har med gåvogivaren. Skillnaden mellan skatteklasserna är att den första skatteklassen har lägre skatteprocent än den andra klassen. På Skatteförvaltningens hemsida finns en räknare av gåvoskatten med tydliga listor på vem som hör till vilken skatteklass samt vad skatteprocenten blir beroende på gåvans värde. Vid bild 1 och tabell 5 ser man vilka som hör till skattegrupp 1 samt hur hög skatteprocenterna är beroende på gåvans värde. Vid bild 2 och 6 ser man vem som hör till skattegrupp 2 och hur deras gåvor beskattas. (Skatteförvaltningen, 2022)

Bild 1 De som hör till skatteklass 1 (Skatteförvaltningen, 2022)

Skatteklass 1: de närmaste släktingarna ^
<ul style="list-style-type: none"> • make eller maka eller make i registrerat partnerskap • sambo som har (eller har haft) ett gemensamt barn med gåvogivaren eller som tidigare varit gift eller i ett registrerat partnerskap med gåvogivaren • arvinge i rakt upp- eller nedstigande led (barn, barnbarn, föräldrar, mor-/farföräldrar osv.) Adoptivbarn och -föräldrar är skattemässigt sett i samma ställning som biologiska släktingar. • arvinge i rakt nedstigande led dvs. släkting till gåvogivarens make eller registrerade partners barn, barnbarn osv. • avlidna makens eller exmakens barn • exmakens barn och gåvogivaren eller barnets förälder har gift om sig.

Tabell 5. Skatteklass 1 för gåva som överlåtits 2017 eller senare

Gåvans värde (euro)	Skatt vid den nedre gränsen (euro)	Skatt på den del som överstiger gränsen (%)
5 000 – 25 000	100	8 %
25 000 – 55 000	1 700	10 %
55 000 – 200 000	4 700	12 %
200 000 – 1 000 000	22 100	15 %
1 000 000 –	142 100	17 %

(Skatteförvaltningen, 2022)

Bild 2 De som hör till skatteklass 2 (Skatteförvaltningen, 2022)

Skatteklass 2: andra än de närmaste släktingarna ^
<ul style="list-style-type: none"> • övriga släktingar än de som hör till skatteklass 1, t.ex. syskon och syskonens barn • personer utanför slakten och familjen t.ex. vänner.

Tabell 6. Skatteklass 2 för gåva som överlåtits 2017 eller senare

Gåvans värde (euro)	Skatt vid nedre gränsen (euro)	Skatt på den del som överstiger gränsen (%)
5 000 – 25 000	100	19 %
25 000 – 55 000	3 900	25 %
55 000 – 200 000	11 400	29 %
200 000 – 1 000 000	53 450	31 %
1 000 000 –	301 450	33 %

(Skatteförvaltningen, 2022)

Till exempel om gåvans värde är 40 000 euro, beräknas gåvoskatten i skatteklass 1 enligt följande: Gåvans värde ligger mellan 25 000 och 55 000 euro, så den nedre gränsen (25 000 euro) av skatt är 1 700 euro. För den del som överstiger den nedre gränsen, dvs. 40 000 – 25 000 = 15 000 euro betalas 10 % skatt. Den gåvoskatt som skall betalas är 1 700 euro + (10% x 15 000 euro), dvs. 1 500 euro + 1 700 = 3 200 euro.

Enligt skatteklass 2 är skatten för nedre gränsen 3 900 euro och överstigande del, (15 000 euro), beskattas med 25%. Den totala gåvoskatten blir 3 900 euro + (25% x 15 000 euro), dvs. 3 900 + 3 750 = 7 650 euro.

3.1.1 Gemensam gåva

För det mesta ges gåvor separat till en person, men ifall gåvogivaren väljer att ge en skogsfastighet till flera personer är det frågan om en gemensam gåva. Vilket är något som gåvogivaren bör skriva ner i gåvobrevet när gåvan ges. För en gemensam gåva räknas det ut en gåvoskatt på gåvans hela värde och alla gåvotagare är solidariskt ansvariga. Skatteklassen bestäms utifrån den person som är mest avlägset släkt med gåvogivaren. Men ifall gåvotagarna är gifta räknar man med den skatteklass dit den av gåvotagarna som är närmast släkt med gåvogivaren. Vid gemensam gåva finns det ingen möjlighet som gåvotagare att få avdragsrätt för skogsgåvoavdrag. Förklarar mer om skogsgåvoavdrag i punkt 3.1.4. (Skatteförvaltningen, 2022)

3.1.2 Värdering av gåva

En egendom som ges som gåva skall enligt 9.1 § i lagen om skatt på arv och gåva, värderas enligt egendomens gängse värde, dvs dess sannolika överlåtelsepris. (Lag om skatt på arv

och gåva 378/1940, 1940) Gångse värdet bestäms på olika sätt beroende på vad det är för egendom som ges bort. För att fastställa en skogsfastighets gångse värde finns det tre olika alternativ; anlita en skogsexpert som gör en fastighetsvärdering, använda sig av skattemyndigheternas kalkylmässiga skogsvärden (se tabell 2 vid punkt 2.3) eller med hjälp av skogsbolags och bankers räkne-applikationer. (Skogscentralen, u.å.)

Till skogsbruket kan också höra lösegendom, som till exempel traktor, motorsåg och skogskran. Vid överlåtelse genom gåva av lösegendom värderas de till gångse värde genom att göra en utredning angående föremålets anskaffningspris, årsmodell, märke och typ. Med hjälp av olika internetsidor, till exempel koneareena.fi och mascus.fi, kan man få fram ett gångse värde för lösegendomen. (Skatteförvaltningen, 2022)

3.1.3 Gåva och besittningsrätt

Som det nämndes i arbetet vid punkt 2.4, kan man dela upp vem som har äganderätten och vem som har besittningsrätten över en skogsfastighet. Ifall gåvogivaren kvarhåller besittningsrätt för den skogsfastighet som ges bort, minskas gåvans värde med det värde som besittningsrätten har. Och när gåvans värde minskar blir också gåvoskattens belopp lägre. I gåvoskattedeklarationen som gåvomottagaren måste göra, fyller hen i ifall besittningsrätt har kvarhållits för gåvan och därefter gör Skatteförvaltningen ett schablonavdrag vid fastställandet av gåvoskatten. (Skatteförvaltningen, 2022)

3.1.4 Skogsgåvoavdrag

Vid överlåtelse av en skogsfastighet genom gåva eller gåvoartat köp under år 2017 eller senare, kan övertagaren ha möjlighet att få skogsgåvoavdrag. Det bildas en avdragsgrund från den betalda gåvoskatten och den avdragsgrunden kan under de kommande femton åren utnyttjas som skogsgåvoavdrag från kapitalinkomst av skogsbruket. För att ha rätt till ett skogsgåvoavdrag behöver man inte vara på något sätt släkt med gåvogivaren. Syftet med avdraget är bland annat att underlätta för generationsväxlingar, motverka att skogsfastigheter styckas upp i mindre delar och gagna företagsmässiga skogsbruk. (Skatteförvaltningen, 2017)

Förutsättningarna för att man skall ha rätt till avdraget är följande:

- Gåvan måste vara daterad i gåvobrevet till 01.01.2017 eller senare
- Gåvomottagaren måste ha betalat gåvoskatten för skogsgåvan, helt eller delvis
- Den överlåtna skogsfastigheten är tillräckligt stor i areal enligt de mått som den kommun har där fastigheten befinner sig
- Gåvan får inte vara en gemensam gåva (se punkt 3.1.1)
- Skogsbrukets kapitalinkomst under de följande 15 åren uppskattas vara minst 3 000€
- Endast fysiska personer har rätt till skogsgåvoavdrag

(Tapio Oy, Finlands skogscentral, Lantmäteriverket, & Jord- och skogsbruksministeriet, 2021)

Uträkningen av skogsgåvoavdragsgrunden baseras på en beräknad årlig avkastning för skogsfastigheten, storleken på fastigheten och summan av den betalda gåvoskatten. Skatteförvaltningen kommer årligen ut med en tabell över kommuner och deras beräkningar på avkastningar för skogsfastigheterna inom kommunen. Enligt tabellen hade skogsfastigheter år 2021, inom Kronoby kommun, en avkastning på 69,02euro/ha. (Skatteförvaltningen, 2021) Genom att multiplicerar skogens genomsnittliga avkastning per hektar med talet 10 så får man ett jämförelsevärde för skogen. Detta värde behövs för att räkna ut avdragsgrunden för skogsgåvoavdraget. Det bör också nämnas att impediment, vilket är skogsområde med sämre avkastningspotential, i detta fall inte räknas som skog. Det bildas en minimiareal i varje kommun, för skogsmark som har rätt till skogsgåvoavdrag genom att dividera ett gränsvärde på 30 000 med värdet per hektar i den kommun skogen ligger. (Skatteförvaltningen, 2017)

Exempel: Skog i Kronoby kommun hade år 2021 en genomsnittlig avkastning på 69,02 euro per hektar. Värdet på en hektar är $69,02 \times 10 = 690,20$ euro. Minimiarealen i Kronoby kommun år 2021 för uppkomsten av avdragsgrunden är $30\,000 / 690,20 = 43,5$ ha. Alltså en skogsfastighet som överlåtits inom Kronoby kommun måste vara minst 43,5 ha för att övertagaren skall ha möjlighet till skogsgåvoavdrag.

I södra Finland räknar man med bättre avkastning på skogen och därför är minimiarealen lägre. I kommunen Kärkölä som ligger lite norr om Helsingfors hade år 2021 den bästa beräknade avkastningen, 189,20 euro/ha medan Utsjoki och Kökar hade den lägsta på 0 euro/ha och 1,92euro/ha. (Skatteförvaltningen, 2021)

Skogens jämförelsevärde: Lägenhetens skogsmarksareal (ha) x årlig avkastning (euro/ha) x 10
Beräkning av avdragsgrunden när gåvans jämförelsevärde är mer än 30 000 euro: $2,4 \times ((\text{skogsgåvans värde} - 30\,000) / \text{skogsgåvans värde}) \times \text{betald gåvoskatt}$
Beräkning av avdragsgrunden när gåvas jämförelsevärde är mindre än 30 000 euro: $2,4 \times ((\text{skogsmarkens areal} - 100) / \text{skogsmarkens areal}) \times \text{betald gåvoskatt}$

(Skatteförvaltningen, 2017)

För att räkna ut avdragsgrunden för skogsgåvan behöver man veta summan av gåvoskatten, genomsnittliga avkastningen (euro/ha) i den kommun skogen ligger och skogens jämförelsevärde. Det finns ett gränsvärde på 30 000 euro för jämförelsevärdet. För att få avdragsgrunden multiplicerar man den överstigande delen av jämförelsevärdet med talet 2,4. (Skatteförvaltningen, 2017) Förklarar detta tydligare i följande räkne exempel:

En skogsfastighet på 50ha i Joutsa kommun överläts som gåva år 2021. Skogens gängse värde är 190 000 euro och gåvomottagaren har betalat en gåvoskatt på 20 900 euro (skatteklass 1). Den genomsnittliga årliga avkastningen per hektar i Joutsa år 2021 är 144,51 euro, vilket betyder att värdet på en hektar är 1445,10 euro (10 x 144,51). Skogens jämförelsevärde blir (50ha x 144,51euro/ha x 10) = 72 255 euro. Avdragsgrunden blir 29 333 euro enligt denna uträkning: $2,4 \times ((72\,255 - 30\,000) / 72\,255) \times 20\,900$.

Under ett skatteår får man göra ett skogsgåvoavdrag som är högst 50% av skogsbrukets nettokapitalinkomst och avdraget får inte vara mera än 195 000€ under ett år. Det finns också ett minimibelopp för storleken av avdraget under ett skatteår, vilket är 1 500€. (Skatteförvaltningen, 2017)

3.1.5 Gåvoskattedeklaration

Vid överlåtelse genom gåva eller gåvoartat köp bör gåvogivaren deklarerat gåvan till Skatteförvaltningen genom att fylla i en gåvoskattedeklaration. Deklarationen bör lämnas in inom tre månader från tillfället då överlåtelsen ägde rum. Det lämnas in en deklARATION per gåvogivare och gåvotagare, om man till exempel får gåvor av två olika gåvogivare så måste man lämna in två deklARATIONER. Det är viktigt att gåvotagaren fyller i deklARATIONEN

noggrant och lämnar in den i tid, annars kan det uppkomma skatteförhöjningar eller förseningsavgifter. (Skatteförvaltningen, 2021)

3.2 Köp av gåvokaraktär

Ifall den överlåtna egendomens försäljningspris är 75 % eller lägre av egendomens gängse värde, anses det vara ett köp av gåvokaraktär. Det innebär att övertagaren betalar gåvoskatt för den del som anses som gåva. Gåvans värde räknas ut genom att ta skillnaden mellan försäljningspriset och den sålda egendomens gängse värde. (Skatteförvaltningen, 2022)

Exempel: Fredrik äger en skogsfastighet med ett gängse värde på 200 000 euro. Han säljer den till sin dotter Maja för 130 000 euro. Köpesumman är endast 65% av skogsfastighetens gängse värde (130 000 / 200 000), vilket betyder att det uppstår en gåva på 70 000 euro (200 000 – 130 000). Denna gåva måste Lisa betala gåvoskatt på och enligt skatteklass 1 blir det 6 500 euro. Ifall Fredrik hade sålt fastigheten till Maja för mera än 150 000 euro hade det inte uppstått någon gåvoskatt, eftersom köpesumman hade då varit större än 75 % av fastighetens gängse värde.

3.3 Köp

När man säljer en skogsfastighet för mer än 75 % av gängse värdet är det frågan om köp och det uppkommer ingen gåvoskatt för affären, men överlåtelseskatt och skatt på överlåtelsevinsten tillkommer. Denna försäljning är vanligast när säljaren och köparen inte är släkt med varandra men kan också vara ett bra alternativ för de som är nära släkt, ifall säljaren är i behov av pengar eller om man strävar efter att de nya skogsägarna skall ha möjlighet till en skogsavdragsgrund. Ifall den sålda skogsfastigheten har bra förutsättningar för avverkning och gott trädbestånd kan den nya ägaren ha nytta av ett skogsavdrag i sin egen beskattning, när hen säljer virke från skogen under de följande 15 åren (se punkt 2.2.3). Det kan också vara ett bra alternativ att överlåta en skogsfastighet genom köp inom en familj ifall det bara är ett av barnen som tar över skogsfastigheten. Då behöver säljaren inte kompensera de andra barnen ekonomiskt. (Skogscentralen, u.å.)

Den som köper skogsfastigheten måste betala en överlåtelseskatt på fyra procent av försäljningspriset. Inom sex månader efter att köpet gjorts måste köparen på eget initiativ

betala överlåtelseskatten och lämna in en överlåtelseskattedeclaration till Skatteverket. Vid överlåtelse av köp kan köparen få rätt till skogsavdrag som hen kan använda i framtiden för att göra avdrag på beskattningen av virkesförsäljning. (Skogscentralen, u.å.)

Ifall försäljaren har sålt skogsfastigheten med vinst måste hen deklarerat denna överlåtelsevinst till Skatteverket, på skatteblankett 9. För att få fram hur stor överlåtelsevinsten är, behövs den verkliga anskaffningsutgiften för skogsfastigheten eller en anskaffningsutgiftspresumtion. Den verkliga anskaffningsutgiften kan vara det pris som försäljaren betalade när hen köpte fastigheten, värdet på fastigheten i arvsbeskattningen eller vid gåvobeskattningen. Den verkliga anskaffningsutgiften dras av från försäljningspriset och därefter får man också dra av sådana kostnader som är relaterade till försäljningen och anskaffningen av skogsfastigheten. Det kan till exempel vara överlåtelseskatten, utgifter för att upprätta ett köpebrev eller lagfart, arvode åt fastighetsförmedlaren eller eventuella kostnader för styckning av skogsfastigheten. (Skogscentralen, u.å.)

Ett annat alternativ för att räkna ut överlåtelsevinsten är att ha en antagen anskaffningsutgift. Summan bestäms enligt hur länge försäljaren har ägt skogsfastigheten. Ifall hen har ägt fastigheten i mindre än 10 år kan en anskaffningsutgiftspresumtion på 20% av försäljningspriset dras bort. Har fastigheten ägts i mer än 10 år är anskaffningsutgiftspresumtionen 40%. Försäljaren har möjlighet att välja ifall hen vill använda sig av den verkliga anskaffningsutgiften eller den antagna anskaffningsutgiften. Man har inte rätt till att dra av övriga kostnader från försäljningspriset ifall man använder sig av en antagen anskaffningsutgift. (Skogscentralen, u.å.)

Vid försäljning av skogsfastighet uppkommer det antingen överlåtelsevinst eller –förlust. Vinsten är kapitalinkomst och beskattas med 30% upp till 30 000 och överstigande belopp beskattas med 34%. Ifall försäljaren har utnyttjat skogsavdrag för den sålda skogsfastigheten, lägger man summan på det använda skogsavdraget till överlåtelsevinsten. Vid överlåtelseförlust drar man av summan för det utnyttjade skogsavdraget. Men detta tillägg får inte vara mer än 60% av anskaffningskostnaderna för den sålda skogsfastigheten. (Skogscentralen, u.å.)

Enligt kapitel 2 och 48 § i inkomstskattelagen kan överlåtaren bli befriad från skatt på överlåtelsevinsten, men då måste följande villkor uppfyllas:

- Den som säljer skogsfastigheten har ägt den i över 10 år och bedrivit skogsbruk
- Köparen är nära släkt med säljaren (barn, barnbarn, syskon, halvsyskon)
- Köparen får inte överlåta den köpta skogsfastigheten på fem år (Skatteförvaltningen, 2022) (Inkomstskattelagen 1535/1992, 1992)

Ifall köparen överlåter skogsfastigheten innan hen ägt den i fem år, påverkas beskattningen av överlåtelsevinsten med den första försäljningens beskattningsbelopp för överlåtelsevinsten. (Skatteförvaltningen, 2019) Förklarar tydligare i följande exempel:

Anders har ägt en skogsfastighet i 11 år och säljer den till sin son Björn för 80 000 euro. Den antagna anskaffningsutgiften beräknas vara 32 000 euro (40% av 80 000) vilket betyder att överlåtelsevinsten för försäljningen är 48 000 euro (80 000 – 32 000). Överlåtelsevinsten beskattningsbelopp blir 15 120 euro ((30% x 30 000) + (34% x 18 000)). Men alla villkor uppfylls för att Anders blir befriad från att betala skatt på överlåtelsevinsten. Efter att Björn ägt skogsfastigheten i tre år säljer han den vidare till Hugo för 100 000 euro. Överlåtelsevinsten beräknas då ut genom att från anskaffningsutgiften på 80 000 dra av 15 120 euro som skulle ha varit den första försäljningens beskattningsbelopp på överlåtelsevinsten. Den nya anskaffningsutgiften blir 64 880 euro (80 000 – 15 120) och överlåtelsevinsten blir 35 120 euro.

4 Generationsväxling hos familjen X

I detta kapitel kommer jag att undersöka de olika alternativen med överlåtelse av skogsfastigheter för en familj som undrar hur de kommer att beskattas beroende på vilken överlåtelsemetod de väljer. Överlåtelsemetoderna jag kommer att jämföra är gåva, gåvoartat köp och köp. Familjen består av fem personer: mamma (70 år), pappa (68 år) och tre vuxna barn som alla är bosatta i Kronoby kommun. Föräldrarna äger var för sig flera skogsfastigheter inom Kronoby kommun. Mamman äger fyra olika stora skogsfastigheter (5,9ha–18,4ha) och pappan äger tre (11,3ha–1,4ha), som man även kan se i tabell 7. Familjen önskar att skogsfastigheterna stannar inom familjen, dvs. att någon av barnen är villiga att fortsätta med skogsbruket.

Från intervjuerna (se bilaga 1–3) kom det ganska tydligt fram att alla tre barnen vill fortsätta med skogsbruk. Därför kommer jag att dela upp skogsfastigheterna så jämt som möjligt mellan dem. Men eftersom skogsfastigheterna är flera till antalet och av varierande storlek kommer uppdelningen bli ojämn vilket resulterar i att ett eller flera av barnen kan behöva kompenseras vid överlåtelse genom gåva eller gåvoartat köp. En kompensation kan vara i form av pengar eller annan ekonomisk ersättning. Eftersom överlåtelse kommer att ske mellan föräldrar och barn används skatteklass 1 vid gåvobeskattningen. De tre barnen har inget intresse att äga skogsfastigheterna tillsammans, till exempel genom att de skulle få alla fastigheter som en gemensam gåva.

Vid värderingen av föräldrarnas skogsfastigheter använder jag mig av skattemyndigheternas kalkylmässiga skogsvärden från år 2021. Skogsfastigheter inom Österbotten hade det här året ett genomsnittligt värde på 3500€/ha (se tabell 2 vid punkt 2.3) Skogsfastigheternas storlek uppnår inte förutsättningarna för att skogsgåvoavdrag skall vara möjligt, därför utelämnar jag skogsgåvoavdrag i mina uträkningar (se exemplet vid punkt 3.1.4).

Föräldrarna har ägt sina skogsfastigheter i över 10 år och de har inget outnyttjat skogsavdrag som kunde föras vidare vid överlåtelsen. Föräldrarna är inte intresserade av att sälja skogsfastigheterna, de är mest intresserad av att överlåta skogsfastigheterna till sina barn genom gåva eller gåvoartat köp. I intervjun kom det också fram att föräldrarna är

nyfikna på att kvarhålla besittningsrätten på livstid eller under bestämd tid, speciellt pappan i familjen.

I vanliga fall uppstår det skattepåföljder för både övertagaren och överlåtaren vid överlåtelse genom gåvoartat köp eller vid köp. Men som det nämndes i kapitel 3 kan överlåtaren bli befriad från skatt på överlåtelsevinst vid en generationsväxling, förutsatt att villkoren uppfylls (punkt 3.3. sid 22). Hos familjen X uppnås villkoren och därför är föräldrarna befriade från skatt på överlåtelsevinsten. Men för att förtydliga hur det skulle se ut ifall de inte uppfyllde villkoren så tar jag med i beräkningarna beskattningen av överlåtelsevinsterna.

Tabell 7. Föräldrarnas skogsfastigheter

	Fastighet	Storlek, ha	Värde enligt genomsnittstabell (3 500€/ha Österbotten 2021)
Mammans skogsfastigheter	1.	18,4	64 400 €
	2.	11,9	41 650 €
	3.	7,4	25 900 €
	4.	5,9	20 650 €
	Totalt värde:		
Pappans skogsfastigheter	1.	11,3	39 550 €
	2.	5,4	18 900 €
	3.	1,4	4 900 €
	Totalt värde:		

4.1 Överlåtelse genom gåva

Här tar jag upp alternativet att föräldrarna skulle ge alla sina skogsfastigheter som gåvor till sina tre barn. De skattepåföljder som uppkommer berör endast övertagarna eftersom överlåtarna inte får någon inkomst och behöver därför inte betala skatt på kapitalinkomstskatt.

Det totala värdet för alla skogsfastigheter uppgår till 215 950€ (se tabell 7) vilket betyder att alla tre barn borde få 71 983 ,33€ i gåva (215 950/3). Vid försöket att dela upp alla skogsfastigheter så jämt som möjligt mellan barnen, utan att stycka upp någon fastighet

och utesluta gemensam gåva, blev resultatet att barn 1 får sammanlagt 24,3ha medan de två andra får 18,7ha. Det betyder att barn 1 får en gåva som har högre värde än de andra två barnen. I sådana situationer behöver föräldrarna kompensera det eller de barn som har fått gåvor till ett lägre värde, antingen genom likvida medel eller andra tillgångar.

I tabell 8 finns information om vilka skogsfastigheter barnen får och vad deras värde blir enligt det genomsnittliga värdet i Österbotten 2021 (3 500€/ha). Eftersom det är två olika gåvogivare blir uträkningen av gåvoskatten också uppdelad, beroende på vem de fått gåvan av. Barn 1 får gåvor endast av mamman medan de andra barnen får gåvor av båda föräldrarna. Ifall fastigheterna hade kunnat delas så att alla barnen får gåvor av både mamman och pappan, då skulle den totala gåvoskatten bli mindre eftersom de då kan utnyttja den skattefria delen (upp till 5000€) från båda. I uträkningarna räknas gåvoskatten ut enligt skatteklass 1 (se tabell 5 vid punkt 3.1). Till exempel får barn 3 gåva av sin mamma till ett värde på 41 650€ och en gåva av sin pappa som är värd 23 800€. Gåvoskatten för gåvan av mamman blir 3 365€ (1 700 + ((41 650 – 25 000) x 10%)) och gåvoskatten för gåvan av pappan blir 1 604€ (100 + ((23 800 – 5 000) x 8%)). För alla barns gåvor betalas totalt en gåvoskatt på 18 220€. Om föräldrarna hade haft utnyttjat skogsavdrag för någon av skogsfastigheterna, hade det skogsavdraget förflyttats till gåvomottagaren.

Tabell 8. Överlåtelse genom gåva

	Överlåtare	Fastighet	ha	Gångse värde	Gåvans värde	Gåvoskatt	Gåvoskatt totalt
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	85 050 €	8 306 €	8 306 €
		4	5,9	20 650 €			
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	25 900 €	1 790 €	4 945 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	39 550 €	3 155 €	
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	41 650 €	3 365 €	4 969 €
		3	1,4	4 900 €			
	Pappan	2	5,4	18 900 €	23 800 €	1 604 €	
							18 220 €

4.1.1 Gåva och besittningsrätt på livstid

Föräldrarna är intresserade av alternativet med att kvarhålla besittningsrätten för skogsfastigheterna vid överlåtelse genom gåva. Därför kommer jag till följande att göra

beräkningar av besittningsrättens värde beroende på om besittningsrätten är på livstid eller under ett visst antal år. Koefficienterna som används vid beräkningen av besittningsrättens värde (livstid) bestäms enligt gävgivarens ålder. I tabell 3 vid kapitlet om besittningsrätt (2.4) kan man se att koefficienten för den 70-åriga mamman blir 7 och för den 68-åriga pappan blir koefficienten 8.

Till exempel räknas besittningsrättens värde för mammans fastighet nummer 3 enligt följande, $7 \times 5\% \times 25\,900\text{€}$ vilket ger ett resultat på 9 065€. Det betyder att fastighetens gängse värde (gåvovärde) minskas med 9 065€ och det nya värdet för gåvan blir 16 835€ ($25\,900 - 9\,065$). Således minskas även gåvoskattens belopp med 743€ genom att subtrahera summan av gåvoskatten utan besittningsrätt med gåvoskatten vid kvarhållande av besittningsrätt på livstid ($1\,790 - 1\,047$). Man kan också se vid jämförelse av tabell 8 och 9 att den totala summan av gåvoskatten för alla barnen minskas med 8 091€ ($18\,220 - 10\,129$).

Tabell 9. Gåva och besittningsrätt på livstid

	Överlätare	Fastighet	ha	Gängse värde	Gåvans värde	Besittningsrättens värde (livstid)	Gåvans värde vid besittningsrätt	Gåvoskatt
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	85 050 €	22 540 €	55 283 €	4 734 €
		4	5,9	20 650 €		7 228 €		
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	- €	- €
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	25 900 €	9 065 €	16 835 €	1 047 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	39 550 €	15 820 €	23 730 €	1 598 €
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	41 650 €	14 578 €	27 073 €	1 907 €
		3	1,4	4 900 €		1 960 €		
	Pappan	2	5,4	18 900 €	23 800 €	7 560 €	14 280 €	842 €
					215 950 €	78 750 €	137 200 €	10 129 €

4.1.2 Gåva och tidsbunden besittningsrätt

Enligt tabell 4 vid kapitlet 2.4 om besittningsrätt finns det uppräknat sju olika diskonteringskoefficienter beroende på hur många år man kvarhåller besittningsrätten. Eftersom föräldrarna är i åldrarna 70- och 68år räknar jag med att de kan tänkas idka skogsbruk ännu i åtta år. Diskonteringskoefficienten för åtta år är 5,75. Värdet på den tidsbundna besittningsrätten för till exempel mammans fastighet nummer tre räknas ut

enligt följande: $5,75 \times 5\% \times 25\,900 = 7\,446\text{€}$. Vid jämförelse med tabell 8 och tabell 10 av totala summan av gåvoskatten kan man se att gåvoskatten för barnen minskar totalt med 6 430€ (18 220–11 790) ifall gåvogivarna kvarhåller besittningsrätten i åtta år framåt. Ju högre antal år besittningsrätten kvarhålls desto lägre blir gåvans värde och så även gåvoskatten.

Tabell 10. Gåva och besittningsrätt i åtta år

	Överlåtare	Fastighet	ha	Gångse värde	Gåvans värde	Besittningsrättens värde (8år)	Gåvans värde vid besittningsrätt	Gåvoskatt
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	85 050 €	18 515 €	60 598 €	5 372 €
		4	5,9	20 650 €		5 937 €		
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	- €	- €
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	25 900 €	7 446 €	18 454 €	1 176 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	39 550 €	11 371 €	28 179 €	2 018 €
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	41 650 €	11 974 €	29 676 €	2 168 €
		3	1,4	4 900 €		1 409 €		
	Pappan	2	5,4	18 900 €	23 800 €	5 434 €	16 958 €	1 057 €
					215 950 €	62 086 €	153 864 €	11 790 €

4.2 Överlåtelse genom gåvoartat köp

Här tar jag upp alternativet om att föräldrarna säljer sina skogsfastigheter till barnen för ett rabatterat pris, dvs. 60% av skogsfastighetens gängse värde. Det betyder att 40% av skogsfastigheternas gängse värde räknas som gåva och på den delen betalar övertagarna gåvoskatt. Eftersom en del av överlåtelsen räknas som köp måste köparen betala en överlåtelseskatt på 4% av skogsfastighetens försäljningspris. Jag tar även här upp alternativet att föräldrarna kvarhåller besittningsrätten på livstid eller under tidsbunden tid.

I tabell 11 har jag räknat ut försäljningspriset för varje skogsfastighet, hur stor del som anses som gåva, gåvoskattens belopp samt överlåtelseskatten för varje såld skogsfastighet. Till exempel mamman säljer sin fastighet nummer 3 till barn 2 för 15 540€, gängse värdet för fastigheten är 25 900€. Gåvans värde blir således 10 360€ (25 900 – 15 540) och för den betalas en gåvoskatt på 966€ ($100 + ((10\,360 - 5\,000) \times 8\%)$). Överlåtelseskatten på 4% av skogsfastighetens försäljningspris blir 622€ ($4\% \times 15\,540$). Barn 2 kommer att beskattas för

det gåvoartade köpet av mammans fastighet nummer 3 för totalt 1 588€ (966 + 622). Med alla skogsfastigheter och alla barnen är gåvoskatten totalt 5 591€ och överlåtelseskatten 5 183€, vilket totalt blir skatt på 10 774€.

Tabell 11. Överlåtelse genom gåvoartat köp

	Överlåtare	Fastighet	ha	Gängse värde	Försäljningspris (60%)	Gåvans värde	Totalt	Gåvoskatt	Överlåtelseskatt 4%
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	38 640 €	25 760 €	34 020 €	2 602 €	1 546 €
		4	5,9	20 650 €	12 390 €	8 260 €			496 €
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	15 540 €	10 360 €	10 360 €	529 €	622 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	23 730 €	15 820 €	15 820 €	966 €	949 €
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	24 990 €	16 660 €	16 660 €	1 033 €	1 000 €
		3	1,4	4 900 €	2 940 €	1 960 €			118 €
	Pappan	2	5,4	18 900 €	11 340 €	7 560 €	9 520 €	462 €	454 €
				215 950 €	129 570 €	86 380 €	86 380 €	5 591 €	5 183 €

Eftersom överlåtarna får vederlag för sina skogsfastigheter bör de i vanliga fall betala skatt på överlåtelsevinsten av alla fastigheter. Men familjen X uppfyller villkoren att bli befriad från skatt på överlåtelsevinsten. Ifall de inte hade uppfyllt villkoren hade överlåtelsevinsten räknats ut enligt följande: anskaffningsutgifterna för skogsfastigheterna är oklara eftersom de ägt dem i över 10 år, därför används en presumtiv anskaffningsutgift på 40%. Vinsten blir således 60% av försäljningspriset och på den betalas skatt. I tabell 12 har jag räknat ut den presumtiva anskaffningsutgiften för alla skogsfastigheter och hur stor vinsten blir.

I tabell 13 har jag sammanställt vad föräldrarna bör betala i skatt på överlåtelsevinsten om de säljer skogsfastigheterna för 60% av gängse värde. Mamman får en vinst på totalt 54 936€ och den beskattas upp till 30 000€ med 30% och de resterande 29 436€ (54 936–30 000) beskattas med 34%. Mammans totala skattebelopp för överlåtelsevinsterna blir således 17 478€ ((30 000 x 30%) + (29 436 x 34%)). Pappan får en vinst på totalt 22 806€ och eftersom den inte överstiger 30 000€ så beskattas hela vinstbeloppet med 30%. Pappans totala skattebelopp för överlåtelsevinsterna blir således 6842€ (22 806 x 30%).

Tabell 12. Överlåtelsevinst vid gåvoartat köp

	Fastighet	ha	Försäljningspris	Presumtiv anskaffningsutgift 40%	Vinst
Mamman	1	18,4	38 640 €	15 456 €	23 184 €
	4	5,9	12 390 €	4 956 €	7 434 €
Pappan	x	x	- €	- €	- €
Mamman	3	7,4	15 540 €	6 216 €	9 324 €
Pappan	1	11,3	23 730 €	9 492 €	14 238 €
Mamman	2	11,9	24 990 €	9 996 €	14 994 €
Pappan	3	1,4	2 940 €	1 176 €	1 764 €
	2	5,4	11 340 €	4 536 €	6 804 €
			129 570 €	51 828 €	77 742 €

Tabell 13. Skatt på överlåtelsevinst vid gåvoartat köp

Mammans skogsfastigheter			Pappans skogsfastigheter		
Fastighet	ha	Överlåtelsevinst	Fastighet	ha	Överlåtelsevinst
1.	18,4	23 184 €	1.	11,3	14 238 €
2.	11,9	14 994 €	2.	5,4	6 804 €
3.	7,4	9 324 €	3.	1,4	1 764 €
4.	5,9	7 434 €			
Total vinst		54 936 €	Total vinst		22 806 €
Skatt på överlåtelsevinst		17 478 €	Skatt på överlåtelsevinst		6 842 €

Vid överlåtelse genom gåvoartat köp bildas en skogsavdragsgrund för övertagarna som de kan utnyttja vid kommande års kapitalinkomster från skogsbruket. Avdragsgrunden är 60% av övertagarens anskaffningskostnader av skogsfastigheten. I tabell 14 har jag räknat ut hur stort avdragsgrunden blir för varje skogsfastighet och det totala beloppet av skogsavdragsgrund som varje överlåtare får. Till exempel: barn 2 köper av mamman fastighet nummer 3 för 15 540€, avdragsgrunden blir $60\% \times 15\,540\text{€} = 9\,324\text{€}$. Totalt får barn 1 en avdragsgrund på 30 618€ medan de andra två barnen får en avdragsgrund på 23 562€.

Tabell 14. Avdragsgrund för övertagarna

	Överlåtare	Fastighet	ha	Gängse värde	Försäljningspris (60%)	Avdragsgrund	Totalt
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	38 640 €	23 184 €	30 618 €
		4	5,9	20 650 €	12 390 €	7 434 €	
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	15 540 €	9 324 €	23 562 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	23 730 €	14 238 €	
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	24 990 €	14 994 €	23 562 €
		3	1,4	4 900 €	2 940 €	1 764 €	
	Pappan	2	5,4	18 900 €	11 340 €	6 804 €	
				215 950 €	129 570 €	77 742 €	77 742 €

4.2.1 Gåvoartat köp och besittningsrätt på livstid

Det går också att för överlåtaren att kvarhålla besittningsrätten när hen överlåter sina skogsfastigheter genom gåvoartat köp. Men eftersom gåvans värde endast är 40 % av gängse värdet så blir också besittningsrättens värde betydligt mindre än vid överlåtelse genom gåva. I tabell 15 har jag räknat ut hur mycket gåvans värde sjunker när överlåtaren kvarhåller besittningsrätten på livstid. Gåvoskatten räknas ut på det nya värdet för gåvan.

Tabell 15. Gåvoartat köp och besittningsrätt på livstid

	Överlåtare	Fastighet	ha	Gängse värde	Försäljningspris (60%)	Gåvans värde	Besittningsrättens värde (livstid)	Gåvans värde med besittningsrätt	Gåvoskatt
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	38 640 €	25 760 €	9 016 €	22 113 €	1 469 €
		4	5,9	20 650 €	12 390 €	8 260 €	2 891 €		
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	15 540 €	10 360 €	3 626 €	6 734 €	239 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	23 730 €	15 820 €	6 328 €	9 492 €	459 €
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	24 990 €	16 660 €	5 831 €	10 829 €	566 €
		3	1,4	4 900 €	2 940 €	1 960 €	784 €	5 712 €	157 €
	Pappan	2	5,4	18 900 €	11 340 €	7 560 €	3 024 €		
				215 950 €	129 570 €	86 380 €	31 500 €	54 880 €	2 890 €

Vid jämförelse av den totala gåvoskatten vid tabell 11 (utan besittningsrätt) och tabell 15 (besittningsrätt på livstid) ser man att gåvoskatten minskas med 2 701€ (5591 – 2890), alltså en minskning med 48 %.

4.2.2 Gåvoartat köp och tidsbunden besittningsrätt

Som vid gåva och tidsbunden besittningsrätt så använder jag mig också här av diskonteringskoefficienten 5,75, vilket är koefficienten för besittningsrätt i åtta år. I tabell 16 ser man att alla fastigheters värde på gåvodelen är sammanlagt 86 380€ och ifall överlåtaren kvarhåller besittningsrätten i åtta år minskas gåvans värde med totalt 24 834€ procentuellt blir det en minskning på 29 % (24 834/ 86 380). Eftersom gåvans värde blir lägre blir också gåvoskatten lägre, vid jämförelse av tabell 11 och 16 ser man att gåvoskatten minskas med 2 167€ (5591 - 3424) ifall överlåtaren kvarhåller besittningsrätten i åtta år framåt.

Tabell 16. Gåvoartat köp och tidsbunden besittningsrätt

	Överlåtare	Fastighet	ha	Gångse värde	Försäljningspris (60%)	Gåvans värde	Besittningsrättens värde (8år)	Gåvans värde med besittningsrätt	Gåvoskatt
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	38 640 €	25 760 €	7 406 €	24 239 €	1 639 €
		4	5,9	20 650 €	12 390 €	8 260 €	2 375 €		
	Pappan	x	x	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	15 540 €	10 360 €	2 979 €	7 382 €	291 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	23 730 €	15 820 €	4 548 €	11 272 €	602 €
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	24 990 €	16 660 €	4 790 €	11 870 €	650 €
		3	1,4	4 900 €	2 940 €	1 960 €	564 €		
	Pappan	2	5,4	18 900 €	11 340 €	7 560 €	2 174 €	6 783 €	243 €
				215 950 €	129 570 €	86 380 €	24 834 €	61 546 €	3 424 €

4.3 Överlåtelse genom köp

Här tar jag upp alternativet att föräldrarna skulle sälja alla sina skogsfastigheter till sina barn för ett pris som är högre än 75 % av gängse värdet, eftersom det då räknas som överlåtelse genom köp. Valde i uträkningarna att försäljningspriset är 76 % av gängse värde, då behöver inte barnen betala fullt pris för skogsfastigheterna och de undgår gåvoskatten. Skattepåföljderna vid denna överlåtelse är överlåtelseskatt för övertagarna och i vanliga fall skulle överlåtarna hamna att betala skatt på överlåtelsevinsten. Men som sagt så uppfyller familjen X villkoren för att bli befriad från skatt på överlåtelsevinst (se punkt 3.3). För att förtydliga hur det skulle se ut ifall de inte uppfyllde kraven, tar jag med i beräkningarna beskattningen av överlåtelsevinsterna.

I tabell 17 har jag gjort uträkningar för det rabatterade försäljningspriset på 76% av gängse värde och hur mycket överlåtelseskatt barnen måste betala vid överlåtelse genom köp. Först ser man att föräldrarna säljer sina skogsfastigheter till ett rabatterat pris på 76 % av gängse värde. Skogsfastigheterna är totalt värda 215 950€ men de säljs för 164 122€, alltså med rabatt på 51 828€ (215 950 – 164 122). Överlåtelseskatten består av 4% av försäljningspriset och totalt hamnar barnen att betala 6 565€ i överlåtelseskatt och 164 122€ till sina föräldrar.

Tabell 17. Överlåtelse genom köp

		Fastighet	ha	Gängse värde	Försäljningspris (76%)	Överlåtelseskatt 4%
Barn 1 övertar	Mamman	1	18,4	64 400 €	48 944 €	1 958 €
		4	5,9	20 650 €	15 694 €	628 €
	Pappan	x	x	- €	- €	- €
Barn 2 övertar	Mamman	3	7,4	25 900 €	19 684 €	787 €
	Pappan	1	11,3	39 550 €	30 058 €	1 202 €
Barn 3 övertar	Mamman	2	11,9	41 650 €	31 654 €	1 266 €
		3	1,4	4 900 €	3 724 €	149 €
	Pappan	2	5,4	18 900 €	14 364 €	575 €
				215 950 €	164 122 €	6 565 €

I tabell 18 har jag gjort uträkningar för den presumtiva anskaffningsutgiften på 40% av försäljningspriset, på samma sätt som beräkningen av överlåtelsevinsten vid överlåtelse genom gåvoartat köp (se punkt 4.2). Men eftersom försäljningspriset vid köp är högre än vid gåvoartat köp så blir även överlåtelsevinsten större. Till exempel mamman säljer skogsfastighet nummer 1 för 48 944€, den presumtiva anskaffningsutgiften blir 19 578€ (40% x 48 944€). Överlåtelsevinsten för den sålda fastigheten blir 29 366€ (48 944 – 19 578).

Tabell 18. Överlåtelsevinst vid köp

	Fastighet	ha	Försäljningspris 76%	Presumtiv anskaffningsutgift 40%	Vinst
Mamman	1	18,4	48 944 €	19 578 €	29 366 €
	4	5,9	15 694 €	6 278 €	9 416 €
Pappan	x	x	- €	- €	- €
Mamman	3	7,4	19 684 €	7 874 €	11 810 €
Pappan	1	11,3	30 058 €	12 023 €	18 035 €
Mamman	2	11,9	31 654 €	12 662 €	18 992 €
Pappan	3	1,4	3 724 €	1 490 €	2 234 €
	2	5,4	14 364 €	5 746 €	8 618 €
			164 122 €	65 649 €	98 473 €

I tabell 19 har jag sammanställt föräldrarnas överlåtelsevinster och den totala summan av skatt de skulle behöva betala på överlåtelsevinsterna ifall de inte uppfyllde kraven för att befrias från beskattningen av överlåtelsevinster. Genom att använda presumtiva anskaffningsutgiften på 40 % blir mammans totala överlåtelsevinst 69 586€ och pappans 28 888€. Eftersom mammans totala vinst överstiger 30 000€ så beskattas den med både 30% och 34%, medan pappans vinst beskattas med 30%. Mamman bör betala en skatt på 22 459€ ($30\,000 \times 30\%$) + ($(69\,586 - 30\,000) \times 34\%$) och pappan bör betala en skatt på 8 666€ ($28\,888 \times 30\%$).

Tabell 19. Skatt på överlåtelsevinst vid köp

Mammans skogsfastigheter			Pappans skogsfastigheter		
Fastighet	ha	Överlåtelsevinst	Fastighet	ha	Överlåtelsevinst
1.	18,4	29 366 €	1.	11,3	18 035 €
2.	11,9	18 992 €	2.	5,4	8 618 €
3.	7,4	11 810 €	3.	1,4	2 234 €
4.	5,9	9 416 €			
Total vinst		69 586 €	Total vinst		28 888 €
Skatt på överlåtelsevinst		22 459 €	Skatt på överlåtelsevinst		8 666 €

5 Resultat

Familjen X står inför en kommande generationsväxling med sina skogsfastigheter och för dem är det viktigt att all skog stannar inom familjen och alla de tre vuxna barnen har intresse av att fortsätta med skogsbruket. Men syskonen var tydliga med att de inte vill äga skogsfastigheterna tillsammans, eftersom de är rädda att det kan skapa onödiga konflikter syskon emellan.

Med uträkningarna i tidigare kapitel har jag grundligt gått igenom hur beskattningen påverkas beroende på vilken överlåtelsemetod familjen väljer och hur valet av besittningsrätt påverkar beskattningen. Dessutom undersöks när och hur stor skogsavdragsgrund barnen kunde få vid gåvoartat köp och köp. Detta resulterade i 13 tabeller och med hjälp av data från tabellerna kommer jag i detta kapitel att sammanställa en mer överskådlig bild av skattepåföljderna vid de olika överlåtelsemetoderna.

Ifall föräldrarna väljer att ge alla sina skogsfastigheter som gåva åt sina tre barn får de inget vederlag för fastigheterna men de får inte heller några skattepåföljder. Barnen blir tvungna att betala gåvoskatt för de skogsfastigheter de får. I uträkningarna delades skogsfastigheterna upp mellan barnen så jämt som möjligt utan att stycka någon fastighet eller att barnen skulle få någon fastighet som gemensam gåva. Resultatet blev att barn 1 får 5,6ha mer skogsmark än de två andra barnen. Föräldrarna behöver därför ha i åtanke att kompensera de andra två barnen vid överlåtelse genom gåva eller gåvoartat köp, så att alla barnen får lika mycket i gåva.

Gällande kvarhållande av besittningsrätten var föräldrarna lite osäkra men intresset fanns. I undersökningen tog jag med tre olika alternativ; utan besittningsrätt, besittningsrätt på livstid och besittningsrätt på 8 år. I tabell 20 har jag sammanställt hur mycket gåvoskatten blir för de tre barnen beroende på besittningsrättens längd vid överlåtelse genom gåva.

Tabell 20. Resultat: skattepåföljder vid gåva

	Gåva		
	Utan besittningsrätt	Besittningsrätt på livstid	Besittningsrätt i 8 år
Skatter för barn 1	8 306 €	4 734 €	5 372 €
Skatter för barn 2	4 945 €	2 645 €	3 194 €
Skatter för barn 3	4 969 €	2 750 €	3 224 €
Totalt	18 220 €	10 129 €	11 790 €

Ifall föräldrarna väljer att ge skogsfastigheterna som gåva och inte kvarhålla någon besittningsrätt blir gåvoskatten totalt 18 220€. Vid kvarhållande av besittningsrätten på livstid minskas den totala gåvoskatten med 44%. Vilket är en ganska stor sänkning av gåvoskatten för barnen. Men nackdelarna med att föräldrarna kvarhåller besittningsrätten på livstid är bland annat att barnen inte får någon inkomst från skogsfastigheten och de kan inte utnyttja något skogsavdrag så länge föräldrarna innehar besittningsrätten. Om föräldrarna kvarhåller besittningsrätten i åtta år sänks inte gåvoskatten lika mycket som vid livstid men däremot får de barnen inkomst från skogsbruket efter att besittningsrätten på åtta år löpt ut.

Vid överlåtelse av skogsfastigheter genom gåva kan gåvogivaren ha rätt till ett s.k. skogsgåvoavdrag. Men som jag nämnde i kapitel 4 uppnår inte skogsfastigheternas storlek den gräns som gäller för Kronoby kommun. Därför är skogsgåvoavdraget ingen möjlighet vid denna generationsväxling.

Vid överlåtelse av skogsfastigheterna genom gåvoartat köp uppkommer det skattepåföljder för barnen men inte för föräldrarna. Föräldrarna uppfyller villkoren för befrielse från skatt på överlåtelsevinst (se punkt 3.3. på sidan 22) men bör ha i åtanke att de kan behöva kompensera ett eller flera barn för den del som anses som gåva. Skattepåföljderna för barnen är att de måste betala gåvoskatt på den del som räknas som gåva och överlåtelseskatt på försäljningspriset, som i detta fall är 60% av skogsfastigheternas gängse värde. I tabell 21 kan man se hur stor gåvoskatten blir beroende på om föräldrarna kvarhåller besittningsrätten eller inte. I tabellen är både gåvoskatten och överlåtelseskatten för barnen inräknade.

Tabell 21. Resultat: Skattepåföljder vid gåvoartat köp

	Gåvoartat köp		
	Utan besittningsrätt	Besittningsrätt på livstid	Besittningsrätt i 8 år
Skatter för barn 1	4 647 €	3 511 €	3 681 €
Skatter för barn 2	3 066 €	2 269 €	2 464 €
Skatter för barn 3	3 067 €	2 295 €	2 465 €
Totalt	10 780 €	8 075 €	8 610 €
<i>Skatt på överlåtelsevinst (mamma)</i>			- €
<i>Skatt på överlåtelsevinst (pappa)</i>			- €
<i>Totalt</i>			- €

Barnen betalar 60% av skogsfastigheternas gängse värde. För alla skogsfastigheter som barnen övertar betalar det första barnet 51 030€ och de två andra barnen betalar 39 270€ på var till föräldrarna. Av de summorna bildas skogsavdragsgrund för barnen varav barn 1 får en avdragsgrund på 30 618€ och de andra två barnen får en avdragsgrund på 23 562€.

Den totala skattepåföljden för barnen vid gåvoartat köp blir 10 780€ ifall föräldrarna inte kvarhåller någon besittningsrätt. Vid besittningsrätt på livstid minskar skatten med 2 705€ och vid besittningsrätt i åtta år med 2 170€. Men här kommer man också till frågan ifall det är ekonomiskt lönsamt för barnen att föräldrarna kvarhåller besittningsrätten, eftersom besittningsrätten hindrar barnen från att få inkomst från skogsbruket och de kan inte utnyttja den skogsavdragsgrund som uppkommit vid köpet så länge besittningsrätten är i kraft.

Till sist kommer alternativet om föräldrarna skulle sälja sina skogsfastigheter till sina barn för 76% av gängse värde, dvs. överlåtelse genom köp. Skattepåföljderna vid överlåtelse genom köp berör i vanliga fall både säljaren och köparen. Säljaren betalar skatt på överlåtelsevinsten och köparen betalar överlåtelseskatt för alla fastigheter. Men som jag nämnt tidigare i arbetet anses föräldrarna vara befriade från beskattning på överlåtelsevinsterna, eftersom de uppfyller kraven för att bli befriade från skatten. Vid överlåtelse genom köp behöver föräldrarna inte kompensera något av barnen.

Generationsväxling genom att föräldrarna säljer sina skogsfastigheter till barnen har de lägsta skattepåföljderna. I tabell 22 kan man se att överlåtelsens skatteavgifter endast består av överlåtelseskatten på 4% av skogsfastigheternas försäljningspris, som totalt blir 6 565€. Men barnen blir skyldiga sina föräldrar en stor summa pengar för köpen av skogsfastigheterna. Det första barnet måste betala sina föräldrar totalt 64 638€ och de två andra barnen måste betala 49 742€ på var. Och det kan vara en ekonomisk omöjlighet för barnen.

Skogsavdragsgrunden vid köp blir större än vid gåvoartat köp eftersom försäljningspriset är högre. På det pris som barn 1 betalar bildas en skogsavdragsgrund på 38 783€ (60% x 64 638€) och för de andra en avdragsgrund på 29 845€. Ifall skogsfastigheterna inom snar framtid har goda avverkningsmöjligheter kommer de nya skogsägarna att ha nytta av att ha en hög skogsavdragsgrund.

Tabell 22. Resultat: Skattepåföljder vid köp

	Köp	
	Överlåtelseskatt	Skatt på överlåtelsevinst
Barn 1	2 586 €	- €
Barn 2	1 989 €	- €
Barn 3	1 990 €	- €
<i>Mamma</i>	- €	- €
<i>Pappa</i>	- €	- €
Totalt	6 565 €	- €

För barnen blir det minst utgifter ifall de får skogsfastigheterna genom gåva och att föräldrarna kvarhåller besittningsrätten på livstid. För föräldrarna blir det minst utgifter ifall de säljer sina skogsfastigheter till barnen, eftersom de anses vara befriade från skatt på överlåtelsevinsten. Vid gåva får föräldrarna inga skattepåföljder men de kan behöva kompensera ett eller flera barn ekonomiskt eftersom de får olika mycket skog som gåva.

Vid gåva eller gåvoartat köp kan det skattemässigt vara lönsammare ifall alla barnen övertar skogsfastigheter från både mamman och pappan. Då uppstår det två skattefria andelar på 5000€ som barnen kan dra nytta av vid gåvobeskattningen (se punkt 3.1. på sidan 14).

6 Diskussion

Vid generationsväxlingar finns det flera synvinklar och perspektiv som bör tas i beaktande. De alternativ som är gynnsamma för överlåtaren behöver nödvändigtvis inte vara gynnsamma för övertagaren och vice versa. Men det som är av gemensamt intresse för alla parter är att skogsfastigheten vårdas och utvecklas.

Byråkratin kring generationsväxlingar kan vara väldigt omfattande och de flesta familjer är tvungna att söka hjälp utifrån för att genomföra en generationsväxling av skogsfastigheter. Det är väldigt svårt att hitta en lösning som är skattemässigt lönsam för alla parter eftersom alla påverkas olika beroende på vilken överlåtelsemetod man väljer.

Som jag nämnde i inledningen så är den finländska skogsägares medelålder relativt hög och den väntas att fortsätta i samma riktning. Man kan tänka sig att orsaken till att generationsväxlingarna sker allt senare i en överlåtares liv är för att en de drar sig lite för att göra en generationsväxling. Det kan vara för känslösamt, kännas för krångligt med alla regler och skattepåföljder, de är tidsoptimister men sen kan de också vara konfliktradda. Till exempel om barnen känner sig olika behandlade eller ifall det är flera som vill ta över en fastighet men de vill inte äga den tillsammans, då kan det lätt uppstå en konflikt och i värsta fall splittra familjen.

De avdrag som är möjliga vid en generationsväxling av skogsfastigheter är inte för alla. Skogsavdraget gynnar de som köper en skogsfastighet som har goda avverkningsmöjligheter inom den närmaste framtiden. Skogsgåvoavdraget gynnar de som får mycket skog i gåva eller de som bor i södra Finland. Eftersom skogsfastigheterna där har en högre uppskattad avkastning/ha och då behöver skogsfastigheten inte vara lika stor som i norra Finland för att det ens skall vara möjligt med skogsgåvoavdraget.

Kvarhållande av besittningsrätt är ett bra alternativ ifall den nya skogsägaren är ung eller inte har tid att idka skogsbruk för tillfället, till exempel studerande. Eller ifall överlåtaren vill fortsätta med skogsbruket. För överlåtaren finns det egentligen mestadels fördelar med att bibehålla besittningsrätten. Hen får de inkomster som skogsbruket inbringar och har även möjlighet att göra avdrag i beskattningen. För övertagaren finns det både för och nackdelar. En betydande fördel är minskningen av gåvoskatten men nackdelen kan vara att

hen passiviseras och därmed inte har rätt att ta del av de inkomster som skogsbruket inbringar.

Sammanfattningsvis kan man påpeka att det är viktigt att en familj som står inför en generationsväxling påbörjar planeringen i god tid, inkluderar alla berörda parter och lyssnar på varandras åsikter och önskemål. När allt kommer omkring är ändå människorelationerna viktigare än skogsfastigheterna.

7 Referenser

- Finska Forstföreningen. (den 04 09 2018). *Skogsekosystem*. Hämtat från <https://smy.fi/sv/lar-dig-andra/studiehelheter/skogsekosystem/> den 25 08 2021
- Inkomstskattelagen 1535/1992*. (1992). Hämtat från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1992/19921535#O1L2P5> den 15 04 2022
- Jord- och skogsbruksministeriet. (u.å.). *Skogarnas ekonomiska betydelse*. Hämtat från <https://mmm.fi/sv/skogar/skogsbruk/hallbart-skogsbruk/skogarnas-ekonomisk-betydelse> den 26 08 2021
- Kiviniemi, M., & Havia, P. (2016). *Sujuvasti Seuraavalle-metsän omistajavaihdos*. Helsingfors: Metsäkustannus Oy.
- Lag om skatt på arv och gåva 378/1940*. (1940). Hämtat från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1940/19400378#L1> den 30 03 2022
- Lindholm, T. (2020). *Lahjaverokirja*. Helsingfors, Finland: Verotieto Oy.
- Luonnonvarauskeskus. (2020). *Metsänomistus*. Hämtat från <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsanomistus/> den 05 03 2022
- Lövdahl, M. (2020). Skogslägenhetens generationsväxling. *PowerPoint-presentation*. Finlands skogscentral. Hämtat den 29 03 2022
- MetsäForest. (u.å.). *Praktiska tips inför generationsväxling*. Hämtat från <https://www.metsaforest.com/sv/Kundformaner/Pages/Praktiska-tips-infor-generationsvaxling.aspx> den 29 03 2022
- Metsäkeskus. (2022). *Metsätalousmaan omistus omistajaryhmittäin*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/tietoa-metsien-omistuksesta/metsatalousmaan-omistus-omistajaryhmittain> den 12 03 2022
- Metsäkeskus. (u.å.). *Olika sätt att äga skog*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/olika-satt-att-aga-skog> den 08 03 2022
- Metsäkustannus Oy. (2007). *Skogsbrukets handbok*. Tavastehus: Föreningen för skogskultur. Hämtat den 04 03 2022
- Mäntyranta, H. (den 12 06 2019). *Metsäala Suomessa*. Hämtat från forest.fi: <https://forest.fi/fi/artikkeli/metsaala-suomessa/#94c51c44> den 25 08 2021
- Rantala, S. (u.å.). Uuden metsänomistajan tietopaketti. *Metsälehti*. Hämtat från <https://www.metsalehti.fi/metsanomistus/uuden-metsanomistajan-tietopaketti/#perustiedot-metsatilasta> den 13 09 2021
- Skatteförvaltningen. (den 20 12 2017). *Skogsgåvoavdrag*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/61689/skogsgavoavdrag/ den 18 03 2022

- Skatteförvaltningen. (den 08 11 2019). *Vinster och förluster från överlåtelse av egendom i en fysisk persons inkomstbeskattning*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48935/vinster-och-f%C3%B6rluster-fr%C3%A5n-%C3%B6verl%C3%A5telse-av-egendom-i-en-fysisk-persons-inkomstbeskattning/#2.5-helt-eller-delvis-skattefria-%C3%B6verl%C3%A5telser den 25 03 2022
- Skatteförvaltningen. (den 02 12 2021). *Gåvoskattedeklaration*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/skatteforvaltningen/kontakt-oss/blanketter/beskrivning/gavoskattedeklaration_3602r_3603/ den 09 04 2022
- Skatteförvaltningen. (den 4 11 2021). *Skatteförvaltningens beslut om genomsnittlig årlig avkastning av skog*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/beslut/47452/skatteforvaltningens-beslut-om-genomsnittlig-arlig-avkastning-av-skog4/ den 20 03 2022
- Skatteförvaltningen. (den 17 12 2021). *Skogsavdrag*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/49167/skogsavdrag2/ den 26 03 2022
- Skatteförvaltningen. (den 13 01 2022). *Arvsskifte*. Hämtat från <https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/arv/arvsskifte/> den 09 03 2022
- Skatteförvaltningen. (den 01 01 2022). *Besittningsrättens värde vid gåvobeskattningen*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/gava/forbehall_for_besittningsratt_i_gavobes/besittningsr%C3%A4ttens-v%C3%A4rde-vid-g%C3%A5vobeskattningen/ den 15 04 2022
- Skatteförvaltningen. (den 1 1 2022). *Gemensam gåva - vad är det och hur sköts gåvoskatten?* Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/gava/n%C3%A4r-ska-jag-betala-g%C3%A5voskatt/gemensam_gav/ den 10 04 2022
- Skatteförvaltningen. (den 01 01 2022). *Gåva och besittningsrätt*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/gava/forbehall_for_besittningsratt_i_gavobes/ den 15 04 2022
- Skatteförvaltningen. (den 21 02 2022). *Gåvans gängse värde och hur den värderas*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/gava/vardering_av_gav/ den 12 04 2022
- Skatteförvaltningen. (den 21 02 2022). *Gåvoskatt*. Hämtat från <https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/gava/n%C3%A4r-ska-jag-betala-g%C3%A5voskatt/> den 16 03 2022
- Skatteförvaltningen. (2022). *Inkomster av virkesförsäljning*. Hämtat från <https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/skog/virkesforsaljning/> den 03 03 2022

- Skatteförvaltningen. (den 21 02 2022). *Köp av gåvokaraktär*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/gava/kop_av_gavokarakta/den 21 03 2022
- Skatteförvaltningen. (2022). *Leveransarbete*. Hämtat från <https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/skog/virkesforsaljning/leveransarbet/den 03 03 2022>
- Skatteförvaltningen. (den 04 01 2022). *Samfällid skog*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/skog/samfallid_skog/den 15 04 2022
- Skatteförvaltningen. (den 04 01 2022). *Skogsbrukets utgifter*. Hämtat från <https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/skog/utgifter/den 15 04 2022>
- Skatteförvaltningen. (den 13 01 2022). *Skogssammanslutning*. Hämtat från <https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/skog/skogssammanslutning/den 10 04 2022>
- Skatteförvaltningen. (den 01 01 2022). *Värdering av tillgångar i arvs- och gåvobeskattningen*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/47834/v%C3%A4rdering-av-tillg%C3%A5ngar-i-arvs--och-g%C3%A5vobeskattningen5/den 17 03 2022
- Skatteförvaltningen. (den 03 01 2022). *Överlåtelsevinster på skogsbruk*. Hämtat från https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/skog/andra_skogsinkomster/overlatelsevinster_pa_sko/den 22 03 2022
- Skogscentralen. (2022). *Att fastställa värdet på skogsfastigheten*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/agarbyte/att-faststalla-vardet-pa-skogsfastigheten/den 28 08 2021>
- Skogscentralen. (2022). *Privatpersoner som äger skog*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/skogs-och-naturinformation/information-om-skogsagande/privatpersoner-som-ager-skog/den 14 04 2022>
- Skogscentralen. (u.å.). *Att fastställa värdet på skogsfastigheten*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/agarbyte/att-faststalla-vardet-pa-skogsfastigheten/den 17 03 2022>
- Skogscentralen. (u.å.). *Besittningsrätt*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/olika-satt-att-aga-skog/besittningsratt/den 11 03 2022>
- Skogscentralen. (u.å.). *Fakta om samfällida skogar*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/olika-satt-att-aga-skog/samfallida-skogar/fakta-om-samfallida-skogar/den 15 04 2022>
- Skogscentralen. (u.å.). *Information om rättigheter och skyldigheter*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/rattigheter-och-skyldigheter/information-om-rattigheter-och-skyldigheter/den 15 04 2022>

- Skogscentralen. (u.å.). *Inkomstbeskattning*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/skogsbeskattning/inkomstbeskattning> den 15 04 2022
- Skogscentralen. (u.å.). *Ägarbyte på skogsfastighet genom försäljning*. Hämtat från <https://www.metsakeskus.fi/sv/aga-och-anvanda-skog/agarbyte/agarbyte-pa-skogsfastighet-genom-forsaljning> den 21 03 2022
- Suomen metsäyhdistys. (den 13 11 2020). *Metsänomistajien ikä ja sukupuoli*. Hämtat från <https://forest.fi/fi/artikkeli/metsanomistajien-ika-ja-sukupuoli/#94c51c44> den 10 09 2021
- Tapio Oy, Finlands skogscentral, Lantmäteriverket, & Jord- och skogsbuksministeriet. (den 15 12 2021). *Skogsgåvoavdraget*. Hämtat från Skogsgåvoavdraget enligt inkomstskattelagen (1535/1992) 55 a § samt dess uppkomst och användning: <https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/metsalahjavahennyyslaskuri-metsalahjavahennys-muodostuminen-ja-kaytto-sv.pdf> den 18 03 2022

Bilagor

Intervjufrågor

Intervjufrågor för examensarbetet om: "Generationsväxling av skogsfastigheter"

Frågor till föräldrarna/överlåtarna/skogsfastighetsägarna

1. Ålder?
2. Bosatt?
3. Frågor om skogsfastigheterna:
 - a. Hur många?
 - b. I vilken kommun finns de?
 - c. Hur stora är de?
 - d. Äger du skogsfastigheterna ensam eller hur är ägandeformen?
 - e. Hur länge har du ägt skogsfastigheterna?
 - f. Finns det outnyttjat skogsavdrag för en eller flera av fastigheterna?
4. Hur skulle du vilja att framtiden för dina skogsfastigheter skulle se ut?
5. Vilken överlåtelsemetod av skogsfastigheter är du mest intresserad av?
6. Har du intresse av att kvarhålla en besittningsrätt för dina skogsfastigheter, antingen livstid eller bestämd tid?

Frågor till barnen/övertagarna

1. Ålder?
2. Bosatt?
3. Har du intresse och ork att överta skog och bedriva skogsbruk?
4. Är det ekonomiskt möjligt för dig att köpa en eller flera skogsfastigheter?
5. Vad har du för tanke om att äga skogsfastigheter tillsammans med dina syskon?

Svar på intervjufrågorna till föräldrarna

Datum 04.01.2022

Mamman

1. 70år
2. Kronoby
3. Jag har fyra skogsfastigheter som alla finns inom Kronoby kommun. De är 18,4ha, 11,9ha, 7,4ha och 5,9ha. Jag äger alla skogsfastigheter ensam. Nej det finns inget outnyttjat skogsavdrag för någon av fastigheterna.
4. Jag önskar att skogen tas väl hand om och att skogen skulle utvecklas. Skulle gärna se att skogsfastigheterna skulle gå vidare i släkten om det finns någon som har intresse för skogsbruk.
5. Vet inte riktigt, känns som något som vi som familj behöver diskutera. Vill inte sälja skogsfastigheterna till någon utomstående.
6. Finns nog ett intresse men vill veta mera om besittningsrätt.

Pappan

1. 68år
2. Kronoby
3. Jag har tre skogsfastigheter inom Kronoby kommun. De är 11,3ha, 5,4ha och 1,4ha. Inget skogsavdrag finns.
4. Att någon av barnen skulle ta över och fortsätta med skogsbruket.
5. Vill definitivt inte sälja, men gåva och gåvoartat köp är av intresse
6. Jo absolut, jag har stort intresse för skogsbruk så jag vill gärna ha möjligheten att fortsätta en tid ännu.

Svar på intervjufrågorna till barnen

04.01.2022

Barn 1

1. 35år
2. Kronoby
3. Jodå jag brukar vara med och hjälpa pappa med skogsbruket.
4. Det beror på hur mycket de kostar, men skulle inte vilja köpa skogsfastigheter av mina föräldrar.
5. Krångligt, inte intresserad av det.

Barn 2

1. 33år
2. Kronoby
3. Intresse finns nog
4. Ifall mina föräldrar vill ha pengar ur skogsfastigheterna så är jag beredd att köpa en del av dem, men kanske då till ett rabatterat pris?
5. Vill nog helst äga skog ensam eller tillsammans med min fru.

Barn 3

1. 30år
2. Kronoby
3. Lite intresse finns nog, tycker om att vara i skogen.
4. I nuläget har jag inte någon ekonomisk möjlighet att köpa skog.
5. Jag tror att det skulle kunna uppstå konflikter ifall vi skulle äga skog tillsammans, så nej tack.